

2023 NİSAN AYI

DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER

Hazırlayan
Prof. Dr. Yusuf Cahit ÇUKACI
Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler 1

30 Mart-5 Nisan 2023

KKM'de faiz tavanı kalktı

Hazine destekli TL Kur Korumalı Mevduat (KKM) hesaplarında, politika faizinin 3 puan üzerindeki azami faiz uygulaması sona erdi. Asgari faiz oranı politika faiz oranında olacak ve KKM faizi için üst sınırı banka belirleyecek.

İlgili karar metninde, "Bu Karar kapsamında destekten faydalanan KKH'lere ilişkin faiz oranı ikinci fıkradaki asgari orandan az olmamak üzere bankalar ve yararlanıcılar arasında serbestçe belirlenir." ifadeleri kullanıldı. Dövizden dönüşümlü olan KKM'lerde tavan 26 Ocak'ta kaldırılmıştı.¹

KKM ile ilgili iki yeni düzenleme

Türk lirasına geçişte sağlanacak destek için söz konusu döviz tevdiat veya döviz cinsinden katılım fonu hesaplarının 31 Aralık'a kadar açılmış olması şartı, 31 Mart 2023'e uzatıldı. Yeni düzenlemeyle ilgili hesaplarının vadesini belirleyen madde de değiştirildi.

TCMB taraflı Kur Korumalı Mevduatlarda tarih kapsamı genişletildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan düzenlemeye göre, Türk lirasına geçişte sağlanacak destek için, söz konusu Döviz tevdiat veya döviz cinsinden katılım fonu hesaplarının açılma tarihi 31 Mart 2023'e uzatıldı. Bir önceki düzenlemeye göre bu tarih 31 Aralık 2022 olarak belirlenmişti.

Yeni düzenlemeyle vade sınırlamasının da kaldırıldığı görüldü. Daha önce ilgili tebliğde yer alan "Banka tarafından yurt içi yerleşik gerçek kişiler ve yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır" ifadesi değiştirildi. Yeni maddede sadece "Banka tarafından açılacak Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarının vadeleri Merkez Bankasınca yayımlanacak usul ve esaslarda belirlenir" ifadeleri kullanıldı.²

Altın hesaplarında da vade düzenlemesi

Resmi Gazete'de yayımlanan ayrı düzenlemeyle altın hesaplarında da vade sınırlaması kaldırıldı. Buna göre, Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de yer alan "Banka tarafından yurt içi yerleşik gerçek kişiler ve yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır" ifadesi değiştirildi. Yeni fıkra "Banka tarafından açılacak Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarının vadeleri Merkez Bankasınca yayımlanacak usul ve esaslarda belirlenir" ifadeleri kullanıldı.³

Hazine iç borçlanma stratejisini açıkladı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Nisan-Haziran dönemine ilişkin açıkladığı iç borçlanma stratejisini göre, 175,3 milyar liralık iç borç servisine karşılık, 179 milyar liralık iç borçlanma gerçekleştirecek.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Nisan'da 30 milyar lira, Mayıs'ta 85 milyar lira ve Haziran'da 64 milyar lira iç borçlanmaya gidecek.

¹ Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Desteklenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7016). Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-15.pdf>

² Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/7), Resmi Gazete, Sayı: 32150. 1 Nisan 2023. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230401-10.htm>

³ Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/8). Resmi Gazete, Sayı: 32150. (1 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230401-11.htm>

Bakanlığın Nisan-Haziran dönemi iç borçlanma stratejisinde, Nisan ayında 16,3 milyar liralık iç borç servisine karşılık toplam 30 milyar liralık, Mayıs'ta 103,1 milyar liralık iç borç servisine karşılık toplam 85 milyar liralık, Haziran'da 55,9 milyar liralık iç borç servisine karşılık 64 milyar liralık iç borçlanma yapılması öngörülmüyor. Nisan, Mayıs ve Haziran aylarındaki iç borçlanmanın tamamının piyasadan oluşması bekleniyor. Bu dönemde 20 tahvil ihalesi düzenlenecek. Nisan'da 72,8 milyar liralık, Mayıs'ta 115 milyar liralık ve Haziran'da 63,7 milyar liralık ödeme yapılacak. Bu ödemelerin 76,4 milyar lirası dış borç servisinden oluşacak.⁴

BDDK, T.O.M. Katılım Bankası AŞ'ye faaliyet izni verdi

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) daha önce kuruluş izni verilen T.O.M. Katılım Bankası AŞ'ye faaliyet izni verilmesine ilişkin kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Kurucuları arasında A101 Marketleri'nin Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Yaşar Aydın'ın da bulunduğu bankanın sermayesi 1,5 milyar lira olarak belirlendi. Katılım bankası olarak faaliyet gösterecek olan T.O.M. Katılım Bankası'nın açılımı da "Technology of Money" olarak duyuruldu.⁵

Demir-çelikte gümrük vergisine erteleme

Demir-çelik ürünlerine uygulanacak gümrük vergisinin yürürlük tarihi Mayıs başına ertelendi.

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararına göre, alışımlı veya alışsız demir ve çelikten yassı hadde mamullerinin menşe ülkelerine göre düzenlenen gümrük vergilerinin yürürlük tarihi 1 Mayıs olarak değiştirildi.⁶

EPDK nisan ayına ilişkin elektrik tarifelerini belirledi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), faaliyet bazlı, nihai ve yeşil tarife tablolarını yayımladı. Elektrikte tüm abone gruplarının 1 Nisan'dan itibaren geçerli olan tarifeleri belirlendi.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), faaliyet bazlı, nihai ve yeşil tarife tablolarını yayımladı. Buna göre, tüm abone gruplarında yüzde 15 indirimle gidildi. İlk kademedeki bulunan mesken abonelerinin tarifesinde kilovatsaat başı fiyat 133,7261 kuruş, yüksek kademedeki yer alanların tarifesinde ise kilovatsaat başı fiyat 198,7345 kuruş oldu. İlk kademedeki yer alan ticarethane abonelerinin tarifesinde elektriğin kilovatsaat fiyatı, 232,8404 kuruş, yüksek kademedeki kilovatsaat fiyat da 309,1899 kuruş olarak belirlendi. Alçak gerilim sanayi abonelerinin elektrik tarifesinde kilovatsaat fiyatının 308,5326 kuruş olması kararlaştırıldı. Öte yandan, yeşil tarife kilovatsaat fiyatı 258,4316 kuruş olarak belirlendi.⁷

Bazı KDV uygulamalarında değişiklik yapıldı

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 46) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Tebliğ ile mücbir sebep ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunması nedeniyle mücbir sebep kapsamına alınan ancak faaliyetlerine olağan şekilde devam edebilecek nitelikteki mükelleflerin, idareye mücbir sebep halinin sona erdirilmesi amacıyla yapacakları başvuru neticesinde yapılacak değerlendirmeye göre bu halinin sona ereceği ve söz konusu mükelleflerin alış ve satışlarında genel usuller çerçevesinde tevkifat uygulanabileceği hususu açıklığa kavuşturuldu.

⁴ HMB, İç Borçlanma Stratejisi Nisan – Haziran 2023. (31 Mart 2023). <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2023/03/Tr4-Nisan-Haziran-2023-Ic-Borclanma-Stratejisi.pdf>

⁵ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 30/03/2023 Tarihli ve 10561 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-8.pdf>

⁶ 27/1/2023 Tarihli ve 6776 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Yürürlüğe Konulan İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7014). Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-13.pdf>

⁷ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/03/2023 Tarihli ve 11769, 11770, 11771, 11772, 11773, 11775, 11776, 11777 ve 11778 Sayılı Kararları. Resmi Gazete, Sayı: 32149. (31 Mart 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/03/20230331-7.pdf>

Öte yandan 6775 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1 Şubat 2023'ten itibaren yapılan işlemlere uygulanmak üzere mükelleflerin KDV iade hakkı doğuran işlemlerine ilişkin olarak iade talebinde bulunabilecekleri asgari tutar 2 bin lira olarak belirlendi.⁸

6 il daha afet bölgesi ilan edildi

6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde, Bingöl ve Batman da afet bölgesi ilan edildi.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat'ta yaşanan depremlerde Bingöl, Kayseri, Mardin, Tunceli, Niğde ve Batman'da hasar gören binaların bulunduğu yerleşim yerlerinin "Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi" kabul edildiğini bildirdi.⁹

Zorunlu trafik sigortasında azami prim artış tutarı belirlendi

Resmi Gazete'de yayımlanan karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortasında tarife uygulama esasları hakkında yönetmelikte bazı düzenlemeler yapıldı.

Buna göre, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK), hasar frekansı, hasar maliyetleri ve diğer hususları göz önünde bulundurarak belirlenen bu oranı sifıra kadar indirmeye veya iki katına kadar arttırmaya yetkili olacak. Önceki uygulamada SEDDK azami prim tutarlarını yüzde 50 indirim yetkisine sahipti. Yönetmelikte yapılan değişiklikle düzenlemenin yürürlüğe gireceği Mayıs ayından sonra yeni poliçelere yüzde 5 zamlı prim hesaplandıktan sonra her ay yüzde 2'lik azami artış oranı uygulanacak. SEDDK, hasarın giderilmesinde ve tazminatın ödenmesinde, orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçalar veya yeniden kullanılabilir parçaların tercih edilmesi halinde bu Yönetmelikte düzenlenen oranlara ek olarak sigorta primlerinin belirlenmesinde yüzde 20'ye kadar indirim uygulaması getirebilecek.

Yönetmelikle tablolarda yapılan düzenlemeye göre, yüzde 100 elektrikli araç sahiplerinin zorunlu trafik sigortası fiyatlaması aşamasında pozitif bir ayrışma yapılarak yüzde 10 prim indirimi uygulaması getirildi.¹⁰

Deprem bölgesi Cazibe Merkezleri Programı kapsamına alındı

Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Karar'da değişiklik yapılmasına dair karar Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Karar ile Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Karar'da değişiklik yapılarak, yatırımların 6. Bölge teşvik unsurlarından yararlanmasını öngören program kapsamına deprem illeri dahil edildi. Buna göre deprem bölgesinde asgari 1,5 milyon lira tutarındaki yatırımlar, 6. Bölge teşviklerinden, 6. Bölge için öngörülen sürelerde yararlanabilecekler. Bu kapsamda yararlanılacak faiz ve kâr payı desteği sabit yatırım tutarının yüzde 10'unu aşmamak kaydıyla 30 milyon lirayı geçemeyecek. Karar öncesi kullanılan faiz ve kâr payı desteğinden yararlanılan krediler ve finansal kiralama borçlanmaları için, destek süresi sonuna kadar uygulama yapılacaktır.¹¹

Kanunla, İcra ve İflas Kanunu'na "konutta haciz" başlıklı madde eklendi

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

⁸ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 46). Resmi Gazete, Sayı: 32150. (1 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230401-5.htm>

⁹ AFAD, Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi Hk. Basın Duyurusu. (3 Nisan 2023). <https://www.afad.gov.tr/genel-hayata-etkili-afet-bolgesi-hk>

¹⁰ Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32153. (4 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230404-2.htm>

¹¹ Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7028). Resmi Gazete, Sayı: 32154. (5 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230405-9.pdf>

Buna göre, icra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit etmesi halinde bu yerde haciz yapılmasına karar verecek ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunacak. Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç 3 gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verecek. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılabilecek. Düzenlemeyle, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireylerine ait kişisel eşya ile tüm ev eşyasının haczi yasaklanıyor.

Kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, Kat Mülkiyeti Kanunu'ndan kaynaklanan uyuşmazlıklar, komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklarda dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması şartı aranacak.¹²

En düşük emekli maaşı ve bayram ikramiyesinde artış Resmi Gazete'de

En düşük emekli maaşının 7 bin 500 liraya, bayram ikramiyesinin 2 bin liraya çıkarılması ile geçici işçilere kadro düzenlemesini içeren kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda yapılan değişiklikle, gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda ödenen 1100'er lira 2000 liraya çıkarılacak. Yaşlılık, malullük, ölüm aylığı alan emeklilere ve hak sahiplerine dosya bazında 5 bin 500 lira olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarı 7 bin 500 liraya yükseltilecek.

Kanunla, kurumların ihtiyaçları doğrultusunda geçici işçi çalıştırma süresi de artırıldı. Buna göre geçici iş pozisyonlarında çalışanların çalışma süreleri aynı vize dönemi içinde 11 ay 29 güne kadar uzatılabilecek. Bu sürenin belirlenmesinde idare, kurum ve kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakanlık yetkili olacak.¹³

¹² 7445 İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, Sayı: 32154. (5 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230405-3.htm>

¹³ 7447 İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, Sayı: 32154. (5 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230405-5.htm>

6-12 Nisan 2023

İletişim ve su hizmetlerine OHAL düzenlemesi

Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren OHAL Kararnamesi ile elektronik haberleşme ve su yapıları denetim hizmetlerine ilişkin düzenleme yapıldı.

6 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 140 sayılı OHAL Kararnamesi ile elektronik haberleşme ve su yapıları denetim hizmetlerine ilişkin bazı düzenlemeler yapıldı.

Buna göre, depremzedelerin borçlarını silen ve OHAL boyunca oluşan borçlardan feragat eden elektronik haberleşme hizmeti veren şirketler, söz konusu tutarları vergiden düşebilecekler. Ayrıca, OHAL süresince depremden etkilendiğini belgeleyen bireyler için yapılacak yeni aboneliklerde ilk tesis özel iletişim vergisi de alınmayacak.

İşletmeciler, depremzede abonelere verdikleri hizmetlere ilişkin düzenledikleri faturalardan feragat etmeleri halinde, feragat edilen fatura bedellerini 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 322. Maddesi kapsamında gider olarak gösterebilecekler.

Depremden etkilendiğini belgeleyen abonelere OHAL süresince, sıfır bedel üzerinden düzenlenen hizmet faturalarında, VUK 267. Maddede öngörülen ve “Gerçek bedeli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın, değerlendirme gününde satılması halinde emsaline nazaran haiz olacağı değer” olarak tanımlanan emsal bedel, ‘sıfır’ olarak dikkate alınacak. Emsal bedeli sıfır olan hizmetler, kamu alacaklarının hesabına esas matraha dahil edilmeyecek.

İletişim altyapılarından kullanım bedeli alınmayacak

OHAL boyunca işletmecilerin tesis edeceği ve aciliyet arz eden iletişim altyapılarından kullanım ve geçiş hakkı ücreti alınmayacak. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yer seçim belgesini ücretsiz olarak verirken bunlar için mülki amirlik tarafından verilecek belge dışında başka bir belge istenmeyecek.

Elektronik haberleşme cihaz ve altyapıları için yapılan elektrik enerjisi talepleri, bölgede elektrik şebekesi bulunması halinde, başka bir belge aranmaksızın hemen karşılanacak. Aboneliğe ilişkin bilgi ve belgeler OHAL’dan sonraki 2 ay içinde tamamlanacak.

DSİ denetim masrafı almayacak

OHAL bölgesindeki inşaat halindeki HES’lerin inşaat faaliyetine devam edememesi durumunda, DSİ tarafından alınması gereken su yapıları denetim masrafı alınmayacak.¹⁴

Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nde değişiklik

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) tarafından Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nde değişiklik yapılmasına dair tebliğ Resmi Gazete’de yayımlandı.

7 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) tarafından Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nde değişiklik yapılmasına dair tebliğ ile bazı değişiklikler yapıldı.

Buna göre, "Yatırıma katkı tutarında endeksleme" başlıklı bölümünün sonuna aşağıdaki paragraflar eklendi:

“17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın 12 nci maddesinin on yedinci fıkrasında, yatırım süresi asgari 10 yıl

¹⁴ Olağanüstü Hal Kapsamında Elektronik Haberleşme Alanı İle Su Yapıları Denetim Hizmetlerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Sayı:140. Resmi Gazete, Sayı: 32155. (6 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230406.pdf>

olarak belirlenen ve entegrasyonu sağlayan fazlardan oluşan yatırımlar için asgari 5 milyar TL yatırım harcamasının gerçekleştirilmesini müteakip kısmi tamamlama işleminin yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, ilgili teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma katkı tutarının, yukarıdaki madde kapsamında kısmi tamamlama işleminin yapıldığı hesap döneminin sonuna kadar yararlanılamayan kısmı, kısmi tamamlanan bölüme ilişkin yatırıma katkı tutarıyla sınırlı olmak üzere kısmi tamamlamanın yapıldığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınabilecektir.”

Elektrik motorlu taşıt üretenlerin yatırım katkı tutarına düzenleme

Tebliğ de elektrik motorlu taşıt üreticileriyle ilgili olarak “Sera etkisi yaratan egzoz gazı salınımını tamamen ortadan kaldıracak teknolojilerin geliştirilmesi için münhasıran Türkiye’de gerçekleştirdikleri Ar-Ge faaliyetleri sonucunda geliştirdikleri elektrik motorlu taşıt araçlarını Türkiye’de imal eden mükelleflerin, destek kararında belirlenen kadarıyla, bu yatırımları dolayısıyla bu Kanunun 32/A maddesi kapsamında hak kazandıkları yatırıma katkı tutarını, söz konusu malların ilk iktisabı dolayısıyla 31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.” ifadeleri yer aldı.

Bu kapsamda, Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 12’nci maddesi kapsamında yatırıma katkı tutarı, 31/12/2032 tarihine kadar azami 960 bin adet araç için kullanılmak üzere, 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında hak edilen yatırıma katkı tutarının %56,5’ini geçemeyecek.

Birinci fıkra kapsamında belirlenen yatırıma katkı tutarı, bu yatırım kapsamında üretilen araçların ilk iktisabı dolayısıyla ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullanılabilir.¹⁵

TCBM’den bankalara ilave 5 puan zorunlu karşılık uygulaması

Merkez Bankası, TL mevduat/katılım fonunun toplam mevduat/katılım fonu içindeki paylardan düşük olanı yüzde 60’ın altında kalan bankalar için 28 Nisan’dan itibaren ilave 5 puan yabancı para zorunlu karşılık uygulaması başlatacak.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 7 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Zorunlu

Karşılıklar Hakkında Tebliğ’de değişikliğe gitti.

Söz konusu değişiklik ile TL mevduat/katılım fonunun toplam mevduat/katılım fonu içindeki paylardan düşük olanı yüzde 60’ın altında kalan bankalar için 28 Nisan’dan itibaren ilave 5 puan yabancı para zorunlu karşılık uygulaması başlatacak. Kredilerde ise, referans orandan belirli bir oranda yüksek faiz/kâr payı oranı bulunan ihtiyaç kredilerinde menkul kıymet tesisi oranı yüzde 90’dan yüzde 150’ye yükseltilecek.

Bankalar ek menkul kıymet tesis edecek

TCMB, ilgili değişiklik kapsamında bankalara yazı ile iki talimat da gönderdi.

Buna göre daha önce TL mevduat payı yüzde 50 altında kalırsa 7 puan ek menkul kıymet tesis etmek zorunda olan bankalar artık yüzde 60 altında kalınca 7 puan ek menkul kıymet tesisinde bulunacak.

Bankalar, ayrıca 28 Nisan’dan 29 Eylül’e TL’ye dönüşüm oranı aylık yüzde 5’in altında kalırsa eksik kalan tutar kadar menkul kıymet ayıracak. Böylece 31 Mart’tan 27 Haziran’a kadar TL’ye dönüşüm oranı yüzde 15’in altında kalan bankalar 5 puan ek menkul kıymet tesisi yapacak. 27 Haziran’dan 29 Eylül’e TL’ye dönüşüm oranı aylık

¹⁵ Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 1)’Nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 22). Resmi Gazete, Sayı: 32156. (7 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230407-9.htm>

yüzde 3'ün altında kalırsa eksik kalan tutar kadar menkul kıymet ayrılacak. Böylece 31 Mart'tan 29 Eylül'e kadar TL'ye dönüşüm oranı yüzde 24'ün altında kalan bankalar, 5 puan ek menkul kıymet tesisi yapacak.

Yüksek faizli kredilere yüksek menkul kıymet şartı

Tebliğ ile kredilere ilişkin değişiklikler de yapıldı. Bu kapsamda, 29 Aralık'tan itibaren kullanılan kredilerin ikinci kademedeki yer alanları için yüzde 90 yerine yüzde 150 menkul kıymet ayrılacak. Bu sayede referans orandan belirli bir oranda yüksek faiz/kâr payı oranı bulunan ihtiyaç kredilerinde menkul kıymet tesisi oranı yüzde 90'dan yüzde 150'ye yükseltilecek.

TL mevduat/katılım fonunun toplam mevduat/katılım fonu içindeki paylardan düşük olanı yüzde 60'ın altında kalan bankalar için 28 Nisan'dan itibaren ilave 5 puan yabancı para zorunlu karşılık oranı da uygulayacak.

Tahvil iskonto oranı yüzde 80'e çıkarıldı

TCMB ayrıca teminat sisteminde bankaları uzun vadeli sabit kuponlu Hazine tahvili tutmaya daha da teşvik edecek değişikliğe gitti. TCMB bankalara dün gönderdiği yazıda daha önce TÜFE'ye endeksli tahviller için yüzde 70 olan iskonto oranını yüzde 80'e yükseltti.¹⁶

Doğal gaz kullanım usul ve esasları belirlendi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), tarafından belirlenen doğal gaz kullanım usul ve esasları Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

EPDK'nin Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar'a ilişkin kurul kararı 8 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi

Buna göre, doğal gaz iletim şirketi her bir ihracat çıkış noktası için uygulanacak maksimum ayrılabilir kapasite (MAK) değerini ve ilgili dönem için rezerve edilebilecek atıl kapasiteleri gaz yılı öncesi kapasite rezervasyonunu son başvuru tarihinden 60 gün önce, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın doğal gaz arz güvenliği görüşlerini dikkate alarak ilan edecek.

İletim şirketi, gaz yılı içerisinde bakanlık görüşü dikkate alınarak ihracata konu edilecek miktarın kesintili ya da kesintisiz olacağına, mevsimsel nitelik arz edip etmeyeceğine ve gerekli görülen diğer hususlara yayımlayacağı kapasite ilanı duyurusunda yer verecek.

Ayrıca, iletim şirketi, bakanlık görüşü çerçevesinde birden fazla ardışık takvim yılını kapsayacak şekilde uzun dönemli kapasite rezervasyonuna ve söz konusu dönem için ilgili ihracat çıkış noktasında geçerli olacak şekilde iletim kapasite bedelinin belirlenmesine imkan verecek kapasite ilanı duyurusu yapabilecek.

İhracat çıkış noktaları arasında iletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar'ının (ŞİD) kapasite aktarımına ilişkin hükümleri uygulanmayacak.¹⁷

Boru bağlantı parçalarının ithalatı için soruşturma

Brezilya, Bulgaristan, Çin, Endonezya, Hindistan ve Tayland menşeli bazı boru bağlantı parçaları ithalatına yönelik yürürlükte bulunan dampinge karşı kesin önleme ilişkin olarak nihai gözden geçirme soruşturması başlatıldı.

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 8 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ'e göre, yerli üretici Trakya Döküm Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından

¹⁶ Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2013/15)'De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/10). Resmi Gazete, Sayı: 32156. (7 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230407-11.htm>

¹⁷ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) Kurul Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32157. (8 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230408-10.pdf>

yapılan başvurunun incelenmesi neticesinde, söz konusu ülkeler menşeli ürüne uygulanan dampainge karşı önlemin yürürlükten kalkması halinde dampaingin ve zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğuna ilişkin olarak nihai gözden geçirme soruşturması açılmasını haklı kılacak bilgi, belge ve delillerin mevcut olduğu anlaşıldı.

Bu kapsamda, Brezilya, Bulgaristan, Çin, Endonezya, Hindistan ve Tayland menşeli "diğerleri" kategorisindeki "boru bağlantı parçaları" ithalatına yönelik yürürlükte bulunan dampainge karşı kesin önleme ilişkin nihai gözden geçirme soruşturması açılmasına karar verildi.

Çin menşeli ürün ithalatı soruşturması tamamlandı

Öte yandan Bakanlık, Çin menşeli "mensucat, poliüretanla emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş-deri taklidi/diğerleri" ürünü ithalatına yönelik başlatılan nihai gözden geçirme soruşturmasının da tamamlandığını açıkladı.

Buna göre, yürürlükte olan dampainge karşı önlemin "poliüretanla emdirilmiş-deri taklidi ve mensucat, poliüretanla emdirilmiş-diğerleri" ürünlerinde kilogram başına 1 dolar, "mensucat, poliüretanla sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş-deri taklidi ve mensucat, poliüretanla sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş-diğerleri" ürünlerinde de kilogram başına 2 dolar olarak uygulanmasına devam edilecek.¹⁸

EPDK, 22 şirkete lisans verdi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Resmi Gazete’de yayımlanan lisans kararı ilanıyla 22 firmaya lisans verildiğini açıkladı.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından 8 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan lisans kararı ile elektrik üretim, doğal gaz depolama, madeni yağ, petrol dağıtıcı, OSB elektrik dağıtım ve elektrikli şarj istasyonu gibi alanlarda faaliyet gösteren 22 firmaya lisans verilirken 3 şirketin elektrik tedarik lisansını iptal edildi ve 5 şirketin elektrik üretim lisansı sona erdirildi. Ayrıca 1 LPG dağıtıcı lisansı iptal edilirken 1 LPG dağıtıcı lisansı yeniden geçerlilik kazandı.

Verilen lisansların 10’u elektrikli şarj istasyonu, 7’si elektrik üretim ile 1 OSB elektrik dağıtım, 1 elektrik tedarik, 1 doğal gaz depolama, 1 madeni yağ lisansı ve 1 dağıtıcı lisansından oluştu. 1 akaryakıt şirketinin de depolama lisansı uzatıldı.¹⁹

OSB’lere avantaj sağlayan kanun Resmi Gazete’de

Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren OSB Kanunu ile birlikte yer seçimleri ve kamulaştırma süreçleri hızlanırken yatırım ve üretim avantajları artacak.

10 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) planlama, kuruluş ve kamulaştırma süreçlerinin hızlandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapıldı.

Buna göre, yürürlükteki imar planlarında sanayi alanı olarak belirlenen yerlerde, planı onaylayan idarenin görüşünün alınması ve imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etüt yapılması kaydıyla OSB yer seçimi işlem yapılmadan OSB alanı kesinleştirilecek. Yönetmelikte belirtilen şart ve sürelerde yatırım yapmayı taahhüt eden parsel maliklerine, kamulaştırma yapılmadan seçilen alanda OSB tarafından yer verilebilecek.

¹⁸ Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 06/04/2023 Tarihli ve 11783 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32157. (8 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230408-10.pdf>

¹⁹ İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/13). Resmi Gazete, Sayı: 32157. (8 Nisan 2023).

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230408-8.htm>

OSB'lere ilk defa ön tahsis uygulaması

Söz konusu değişikliklerle ayrıca OSB'lere ilk defa ön tahsis uygulaması getirildi. Bu sayede, OSB'ler yer seçimi ve kamulaştırma süreçleri devam ederken yatırımcılara belirlenen bedel üzerinden ön tahsis yapabilecekler. OSB'ler ön tahsis uygulaması ile elde ettikleri gelirle, bu alanda kamulaştırma bedellerini ödeyebilecek ve alt yapı çalışmaları yapabilecekler.

OSB'ler üst yapılı sanayi parseli kiralayıp satabilecek

Kanun kapsamında OSB'lere üst yapılı sanayi parseli kiralama veya satma yetkisi de verildi. Buna göre, önceden sadece alt yapı yatırımlarını yaparak yatırımcılara parsel tahsis eden OSB'ler artık elektrik, su, doğal gaz gibi alt yapıların yanı sıra fabrika binalarını da kendileri yaparak yatırımcılara anahtar teslimi kiralayabilecek veya satabilecekler. Yatırımcı, sadece üretimde kullanacağı makine, ekipman ve insan kaynağını getirerek üretim yapabilecek.

"Yeşil OSB" ifadesi eklendi

OSB kanununa eklenen 'Yeşil OSB' tanımı ile birlikte kaynak ve enerji verimliliği, yalın üretim, endüstriyel atık işbirliği ve çevreye duyarlı uygulamaları ile öne çıkan çevresel, ekonomik, sosyal ve yönetsel açıdan Sanayi Bakanlığınca belirlenen kriterler kapsamında Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından sertifikalandırılan OSB'ler "Yeşil OSB" olarak tanımlanacak. Yeşil OSB projeleri öncelikli olarak değerlendirilecek ve kredilendirilecek. OSB'lerde ortak kullanım alanı oranı, OSB büyüklüğünün yüzde 5'inden az, hizmet ve destek alanlarının oranının ise OSB büyüklüğünün yüzde 15'inden fazla olamayacak.

Doğalgaz ithalatı serbest olacak

Yasayla yapılan bir diğer düzenleme ile doğalgaz ithalatına hem BOTAŞ hem de özel sektör tüzel kişileri açısından serbestlik getirilecek. Hükümler, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG), spot boru gazı ve sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) ithalatı için uygulanmayacak.

Spot boru gazı ithalat miktarı, süresi ve uygulama yöntemi bakanlık görüşü alınarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenecek. EPDK; bakanlık onayı alarak, ithalata ilişkin başvurularda, ithalat yapılacak ülke ile BOTAŞ'ın doğalgaz ithalat sözleşmesi bulunup bulunmadığını, piyasada rekabet ortamının oluşturulmasını, sözleşmelerden doğan yükümlülükleri ve ihracat bağlantılarını dikkate alarak belirleyeceği usul ve esaslar dahilinde talepleri değerlendirerek ithalata izin verebilecek.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının izni ile BOTAŞ'ın doğal gaz alım sözleşmelerine konu miktarların devri veya kontrat devri yapılabilecek. Kontrat devri süreçleri tamamlanıncaya kadar BOTAŞ, kanundaki piyasa payı sınırlamalarına tabi olmayacak. BOTAŞ'ın Hazine garantili yükümlülükleri saklı olacak.²⁰

OHAL illerinde yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin düzenlemeler hayata geçiriliyor

Olağanüstü Hal (OHAL) Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

10 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kanunla, "126 Sayılı OHAL Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"nin adı, "OHAL Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun"; kararnameye atıfta bulunan "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ibaresi ise "kanun" olarak değiştirildi.

²⁰ Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, No:7451. Resmi Gazete, Sayı: 32159. (10 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230410-1.htm>

24 Şubat 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren kararnameyle 8 Şubat'ta ilan edilen OHAL kapsamındaki illerde yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin tedbirler belirlenmişti.

Bu kapsamda depremden etkilenen illerde yapılacak geçici ve kesin iskan alanlarının ivedi şekilde tamamlanabilmesi için belirlenecek yerleşim alanları ve bu alanlara ilişkin plan hazırlama ve onay süreci, ihale süreci, kurumlar arası kaynak aktarımı konularında bazı düzenlemeler hayata geçiriliyor.

Geçici veya kesin iskan alanlarında ivedilikle uygulamaya geçilebilmesini sağlamak için bu alanların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca resen belirlenerek ilgili kurumlara bildirilmesi yönünde düzenleme yapılıyor.

Bazı alanlar Hazine mülkiyetine geçirilecek

Kanunla geçici ve kesin iskan alanı olarak belirlenen yerleşim yerlerinin sınırları içinde kalan Mera Kanunu ile Orman Kanunu'nda belirtilen alanların, barınma ihtiyacının aciliyeti göz önünde bulundurularak en hızlı şekilde Hazine mülkiyetine geçirilmesi amaçlanıyor.

Afet nedeniyle ortaya çıkan yıkımlar ve bölgede yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla bölgede afete dayanıklı yapıların inşa edilebilmesi için alanlar belirlenerek planlama, arazi ve arsa düzenlemesi süreçlerinin kısaltılması hedefleniyor.²¹

BDDK, Tera Yatırım Bankası'na faaliyet izni verdi

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu(BDDK), Tera Yatırım Bankası AŞ'ye faaliyet izni verdi.

BDDK'nın konu ile ilgili kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 10'uncu maddesi ile Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 7'inci maddesi kapsamında yapılan değerlendirme neticesinde, Kurulun 27 Ekim 2021 tarihli ve 9890 sayılı Kararı ile kuruluş izni verilen Tera Yatırım Bankası AŞ'ye faaliyet izni verilmesine karar verildi.²²

²¹ Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme Ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun Kanun No. 7452. Resmi Gazete, Sayı: 32159. (10 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230410-2.htm>

²² Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 07/04/2023 Tarihli ve 10569 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32161. (12 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230412-2.pdf>

13-19 Nisan 2023

Kentsel dönüşüm kredi limitleri yükseltildi

Kentsel dönüşümü desteklemek için kullanılan banka kredi limitleri yükseltildi.

6306 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahiplerince Bankalardan Kullanılacak Kredilere Sağlanacak Faiz Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Karar uyarınca yapım, edinme ve güçlendirme kredilerine faiz desteği verilebilmesi için tahliye veya yıkım tarihinden itibaren bankaya yapılacak başvuruların süresi bir yıldan üç yıla çıkarıldı.

Kredi üst limitleri güçlendirme kredisinde 240 bin TL'den 320 bin TL'ye, konut yapım ve konut edinme kredilerinde 600 bin TL'den 1 milyon 250 bin TL'ye, işyeri yapım kredisinde 600 bin TL'den 800 bin TL'ye ve işyeri edinme kredisinde 250 bin TL'den 350 bin TL'ye yükseltildi.²³

Ek kurumlar vergisinin uygulama esasları belli oldu

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile tek seferlik ihdas edilen ek kurumlar vergisinin uygulanmasına yönelik esaslar belirlendi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının hazırladığı "Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, ihdas edilen ek kurumlar vergisi, 2022 yılı verilecek kurumlar vergisi beyannamesinde indirim konusu yapılan indirim ve istisnalar üzerinden alınacak.

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile tek seferlik ek kurumlar vergisi ihdas edilmişti. Tebliğle ek verginin uygulanmasına yönelik esaslar belirlendi, ayrıntılı açıklama ve örnek uygulamalara da tebliğde yer verildi.

Ek vergi, 2022 yılı verilecek kurumlar vergisi beyannamesinden alınacak, bu vergiyi kurumlar vergisi mükellefleri ödeyecek, gelir vergisi mükellefleri ek vergi ödemeyecek.

Mücbir sebep ilan edilen depremde etkilenen 11 il ve 1 ilçedeki kurumlar vergisi mükellefleri ek vergi ödemeyecek.

Kurumlar vergisi mükellefleri, Kurumlar Vergisi Kanunu ile diğer bazı kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca, istisna ve indirimlerini beyanname üzerinde safi kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapabiliyor.

20 bine yakın mükellef etkilenecek

2022 yılı kurumlar vergisinde istisna ve indirimleri bulunan 20 bin civarı mükellefi etkilemesi beklenen düzenleme uyarınca ek vergi 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesindeki indirim ve istisna tutarları üzerinden yüzde 10 olarak hesaplanacak.

Kapsama alınan istisnalar, iştirak kazançları istisnası, taşınmaz ve iştirak hissesi satış kazancı istisnası, yurt dışından elde edilen ve bazı şartları taşıyan kazanç istisnaları, serbest bölge ve teknoloji geliştirme bölgesi kazanç istisnaları gibi kalemler olacak.

İndirimlerden ise yatırım, AR-GE, nakdi sermaye indirimleri kapsama dahil edildi.

²³ 6306 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahiplerince Bankalardan Kullanılacak Kredilere Sağlanacak Faiz Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar. Resmi Gazete, Sayı: 32162. (13 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230413-11.pdf>

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrah üzerinden de yüzde 10 ek vergi alınacak.

İştirak kazançları istisnası ile yurt dışından elde edilen ve yüzde 15 vergi yükü taşıyan istisna kazançlarda ise ek vergi yüzde 5 olarak hesaplanacak.

Özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler için 2023 yılı içinde sona erecek hesap dönemi için verilmesi gereken kurumlar vergisi beyannamelerinde dikkate alınan indirim, istisna ve indirimli kurumlar vergisi matrahları üzerinden ek vergi hesaplanacak.

Hesaplanan vergi iki taksitte ödenecek

Hesaplanan ek vergi, ilk taksiti nisan ayında kurumlar vergisi ödeme süresi içinde, ikincisi ise bu süreyi takip eden dördüncü ayda, ağustos ayında, iki taksitte ödenecek.

Mikro ve küçük işletmelerin AR-GE ve tasarım indirimleri ile teknokent kazançlarından ek vergi alınmayacak.

AR-GE indirim tutarları ile teknokent kazanç istisnası tutarları da ek vergi kapsamında olurken, yeni girişimci ve gelişmekte olan ve mikro ile küçük işletme olarak tanımlanan takribi 3 bin AR-GE ve teknoloji şirketinin bu indirim ve istisnaları ek vergi kapsamı dışında tutuldu.

Yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları kapsam dışında

Girişim sermayesi fonları dahil olmak üzere yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları ek vergi kapsamı dışında bırakıldı.

Sermaye piyasalarının ve girişimcilik ekosisteminin gelişimi için önemli olan yatırım fon ve ortaklıklarının elde ettikleri kazançların tamamı kurumlar vergisinden istisna olurken, bu fon ve ortaklıkların kazançları da ek verginin kapsamı dışında bırakıldı.

Vergi Usul Kanunu'nun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonlarına veya ortaklıklarına yatırım yapmak için ayrılan fon tutarları kurum kazancından indirilebiliyor. Matrahtan indirilen bu tutarlar da ek vergi kapsamı dışında tutuldu.

Kur korumalı mevduat hesapları, bağış ve yardımlar ek vergiye tabi

Kur korumalı mevduat hesapları ile bağış ve yardımlar ek vergiye tabi olmayacak. Kur korumalı mevduat hesaplarından elde edilen gelirlere uygulanan istisna tutarları, finansal kiralama şirketleri ve varlık kiralama şirketleri ile yapılan sat-kirala-geri al işlemlerinden doğan kazançlara ilişkin istisna tutarları, kooperatiflerin faydalandığı rüsturn istisnası tutarları, her türlü bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları üzerinden ek vergi alınmayacak.

Beyannamede gösterilen ancak mahiyeti itibarıyla indirim ve istisna kapsamında olmayan tutarlar ek vergi kapsamına girmeyecek.

Beyannamede "Diğer indirimler ve istisnalar" satırlarında gösterilen Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile Vergi Usul Kanunu hükümleri arasındaki değerlendirme farkları, örtülü sermaye kabul edilen borçlanmalarda borç alan kurum nezdinde Türk lirasının değer kazanması sonucu oluşan kur farkı gelirleri, kıdem tazminatı karşılığı iptali gibi tutarlar üzerinden ek vergi hesaplanmayacak.

Kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlardan ek vergi alınmayacak

Yürürlükte bulunan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları, ikili veya çok taraflı diğer uluslararası anlaşmalar uyarınca, kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlar üzerinden de ek vergi alınmayacak. Tasfiye, birleşme,

devir ve tam bölünme işlemlerinde 12 Mart 2023 tarihinden önce verilmiş beyannamelerde ek vergi uygulanmayacak.

Mükelleflerin, tasfiye, birleşme, devir ve tam bölünme işlemleri nedeniyle 2022 yılına ilişkin olarak Kanun'un yayım tarihi olan 12 Mart 2023'ten önce vermiş oldukları beyannamelerde faydalandıkları indirim ve istisna tutarları üzerinden ek vergi hesaplanmayacak.

İstisna ve indirimlerini beyannamede göstermeyenler ve eksik bildirenler ek vergiyi cezalı ödeyecek. Hak kazanılan istisna ve indirimlerin beyannamede gösterilmesi gerekecek.

Beyannamede gösterilmeyen veya beyannamede gösterilmekle birlikte indirimler/istisnalar satırlarında yer verilmeyen indirim ve istisnalar nedeniyle eksik tahakkuk eden ek vergi, vergi ziyayı cezası ve gecikme faizi ile tahsil edilecek.²⁴

Yenilenmiş cihazların kapsamı genişletildi

Ürün yenileme merkezlerinin cep telefonu ve tabletle sınırlı olan faaliyet alanı genişletildi. Kullanılmış bilgisayar, akıllı saat, oyun konsolu ve modemleri ürün yenileme merkezlerinde yenilenerek satılabilecek.

Resmi Gazete'de yayımlanan ve yenilenmiş ürünlerin satışı hakkında yönetmelikte değişiklikler öngören Ticaret Bakanlığı tebliğine göre, yenileme merkezleri, ilgili standarda göre alınmış hizmet yeri yeterlilik belgesine sahip olması şartı ile ayrıca yenileme yetki belgesi almasına gerek olmaksızın belirtilen tüm ürünler için yenileme yapabilecek.

Yenilemesi yapılan ürünlerin üreticisi veya ithalatçısı ile yetkili servis sözleşmesi yapabilecek. Bu ürünler için kurulması zorunlu olan yetkili servis istasyonlarından biri olarak faaliyet gösterebilecek. Yenilenmiş olan bir ürün birden çok yenilemeye tabi tutulabilecek.

Ödenmiş sermaye şartı 30 milyon TL'ye çıkarıldı

Tebliğ ile yenileme yetki belgesi verilmesinde aranan 10 milyon TL'den az olmamak üzere ödenmiş sermaye şartı, 30 milyon TL'ye çıkarıldı. Yenileme yetki belgesine sahip ticari işletmelerden ödenmiş sermaye tutarı 30 milyon TL'den az olanlar, 1 Ocak 2024 tarihine kadar ödenmiş sermaye tutarını buna tamamlayacaklar.

Yenilenmiş ürünlerin uzaktan iletişim araçları kullanılarak satışa sunulması halinde bu ürünlerin kullanılmamış mallardan ve diğer kullanılmış mallardan ayırt edilebilecek şekilde ayrı bir kategoride satışa sunulması zorunlu olacak.

Pil kapasitesi %85'in altında olan kullanılmış cep telefonlarının yenilenmiş ürün olarak satışa sunulabilmesi için pillerinin değiştirilmesi zorunlu olacak.²⁵

²⁴ Vergi ve diğer bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin 7440 sayılı kanun genel tebliği (seri no:3). Resmi Gazete, Sayı: 32164. (15 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230415-5.htm>

²⁵ Yenilenmiş ürünlerin satışı hakkında yönetmelikte değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32167. (18 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230418-4.htm>

20-26 Nisan 2023

OHAL kapsamında yenilenebilir enerji yatırımlarına ilişkin karar Resmi Gazete'de

Olağanüstü Hal (OHAL) kapsamında Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yatırımlarına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 4'üncü maddesi ve ilgili mevzuatı uyarınca yarışması yapılan ve bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden sözleşmeler kapsamında üretilen elektriğin serbest piyasada değerlendirilebilmesine ilişkin öngörülen süreler üç ay süreyle uzatıldı.²⁶

"Kentsel Dönüşümde Yarısi Bizden" projesinde detaylar belli oldu

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, yayımladığı mesajında, "20 Soruda Yarısi Bizden" başlığı altında çok sorulan sorular ve yanıtlarını resmî sosyal medya hesabından yaptığı paylaşım ile açıkladı.

Buna göre, ilk yıl yerinde 200.000, rezervde 100.000 konutun dönüştürülmesi, 5 yıl içerisinde yaklaşık 1 milyon bağımsız bölümün dönüştürülmesi hedefleniyor. Dönüşüm kampanyası, öncelikli İstanbul'da başlatılacak olup önümüzdeki süreçte 7 bölgeye de yayılacak.

Başvuruda herhangi bir ücret ödenmeyecek. Başvurular 26 Nisan – 29 Mayıs tarihleri arasında yapılacak. Fazla başvuru olması durumunda dönüştürülecek yapılar kura ile belirlenecek. Kura sonucunda seçilemeyen başvurular, bir sonraki etap için öncelikli olacak şekilde sıralandırılacak.

Bir binada tapusu olan her mülkiyet sahibi başvuru yapabilecek. 2/3 çoğunluğu sağlayan kat malikleri ile ilçelerde kurulacak irtibat ofislerinde ilgili sözleşmeler yapılacak ve dönüşüm süreci başlatılacak. Hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile alınan karara katılmayan maliklerin arsa payları; arsa payı değeri üzerinden anlaşma sağlayan diğer paydaşlara açık artırma usulü ile satılacak.²⁷

Kurumlar vergisi istisnasında KKM düzenlemesi

Kurumlar vergisi kanununun geçici 14. maddesiyle düzenlenen kurumlar vergisi istisnası, şirketlerin bilançolarında yer alan yabancı paralar için de uygulanacak.

Resmi Gazete'de yayımlanan konuya ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararına göre, söz konusu istisna, şirketlerin 31 Mart tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanacak. Kurumlar vergisi kanunu geçici 14. maddesiyle getirilen düzenleme, şirketlerin en az 3 ay vadeli kur korumalı mevduatlarından (KKM) elde edilen kazançları, kur farkı kazançları ile faiz ve kâr payı kazançlarının kurumlar vergisinden muaf tutulmasına yönelik hükümler içeriyor.²⁸

Seyyar esnafa gerçek usulde vergilendirmeden basit usule geçme olanağı

Başta pazarcılar olmak üzere 13 büyükşehirde seyyar piyango bileti satıcıları, tamirciler ve benzeri çalışanlara vergi kolaylığı sağlayan karar Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Kararla, mühhasıran bir işyeri işyeri açmaksızın gezici olarak pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşanlar, şartları sağlamaları ve başvuruları kaydıyla, başvuru tarihi izleyen aynı başından itibaren 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 46. maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde basit usule geçebilecekler.

²⁶ Olağanüstü Hal Kapsamında Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yatırımlarına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 143). Resmi Gazete, Sayı: 32169. (20 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230420-18.pdf>

²⁷ T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Bakan Kurum "Kentsel Dönüşümde Yarısi Bizden Kampanyası" İçin Detayları Paylaştı. (24 Nisan 2023). <https://csb.gov.tr/bakan-kurum-kentsel-donusumde-yarisi-bizdenkampanyasi-icin-detaylari-paylasti-bakanlik-faaliyetleri-38561>

²⁸ 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 14 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasında Yer Alan İstisnanın, Kurumların 31/3/2023 Tarihli Bilançolarında Yer Alan Yabancı Paralar İtibarıyla da Uygulanmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7165). Resmi Gazete, Sayı: 32171. (25 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230425-13.pdf>

Kararla ile Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, Gaziantep, Mersin, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya ve Samsun olmak üzere 13 büyükşehirde faaliyet gösteren pazarcı esnafının basit usulden faydalanabilmesinin yolu açılmış oldu.²⁹

Hububat ithalatında gümrük vergisi artırıldı

Bosna Hersek hariç tüm ülkelerden yapılan bazı hububat ithalatına uygulanan gümrük vergisi 1 Mayıs'tan itibaren yüzde 130'a çıkarılacak.

Resmi Gazete'de yayımlanan ithalat rejimi kararında değişiklik yapan Cumhurbaşkanı kararına göre, AB, Birleşik Krallık, Gürcistan, Güney Kore, Malezya, Kosova, Venezuela, D-8 ülkeleri ve tercihli ticaret sistemine (TPS-OIC) dahil ülkeler de dahil olmak üzere tüm ülkelerden yapılan adi ve kızıl buğday ve durum buğdayı, mahlut, beyaz ve maltlık arpa, mısır ve darı ithalatının gümrük vergisi 1 Mayıs'tan geçerli olmak üzere yüzde 130'a yükseltildi. Düzenlemeyle Singapur'dan yapılan çavdar, beyaz arpa, yulaf, mısır ve darı ithalatına yüzde 16,2 gümrük vergisi uygulanmasına hükmedildi.³⁰

Durdurulan yurtiçi hayvan hareketleri serbest bırakıldı

Şap hastalığı nedeniyle durdurulan hayvan hareketleri kısıtlaması 28 Nisan'da kaldırılacak

Şap hastalığına duyarlı türden hayvanların hareketlerine (il içi ve il dışı) ilkbahar şap aşılama kampanyası süresince getirilen kısıtlamalar, belirtilen kurallar çerçevesinde 28.04.2023 tarihi itibarıyla kaldırılacak.

Çiftçilerin tarımsal amaçlı su kullanımına destek

Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Kararla, sulama birlikleri ile kooperatifleri tarafından işletilen sulama sahalarında tarımsal üretim yapan çiftçilerin, bu yıl su kullanım hizmet bedellerinin desteklenerek üretim maliyetlerinin azaltılması ve rekabet güçlerinin artırılması ile bu kapsamda gıda arz güvenliğinin ve tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanmasına katkıda bulunulması amaçlanıyor. Buna göre, sulama birlikleri tarafından kendi usul ve esaslarına göre belirlenen su kullanım hizmet bedelinin yüzde 50'si öncelikle su kullanıcı üretici tarafından ilgili sulama birliğine ödenecek. Su kullanım hizmet bedelinin geriye kalan yüzde 50'si ise Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili bütçesinden üreticiler adına sulama birliklerine aktarılacak.³¹

²⁹ 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu Hükümlerine Göre Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerle İlgili 12/1/1995 Tarihli ve 95/6430 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7166). Resmi Gazete, Sayı: 32171. (25 Nisan 2023).
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230425-14.pdf>

³⁰ İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7167). Resmi Gazete, Sayı: 32171. (25 Nisan 2023).
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230425-15.pdf>

³¹ Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7179). Resmi Gazete, Sayı: 32172. (26 Nisan 2023).
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230426-10.pdf>

27 Nisan-3 Mayıs 2023

Helal Uygunluk Belgeli ithalat koşulları belirlendi

Helal Uygunluk Belgeli ithalatın koşulları belirlendi. Buna göre, üzerindeki helal işaretine rağmen gümrük bölgesine girişi uygun görülmeyen ürünler, iade ya da duruma göre imha edilebilecek.

Piyasaya arz edilen ithal ürünlerdeki helal uygunluk işaretlerinin ve bu ürünler için ihtiyari olarak düzenlenen helal uygunluk belgelerinin, haksız ticari uygulama teşkil etmesini engellemek ve aldatıcı uygulamaları önlemeyi öngören yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlandı.

Yönetmelik uyarınca üzerindeki helal işaretine rağmen gümrük bölgesine girişi uygun görülmeyen ürünler, iade edilebileceği gibi duruma göre imha da edilebilecek.

Türkiye’de helal uygunluk faaliyeti gönüllülük esasına göre yapılmakla birlikte, bu alanda helal uygunluk değerlendirmesi yapacak kuruluşların, ikili ve çok taraflı anlaşmalar kapsamındaki diğer ülkeler tarafından kılınmış kurumlarca akreditasyonu zorunlu olacak.

İthal edilecek ürünlerin helal ibaresi taşıması halinde, bu kurum ve kuruluşlar tarafından belgelendirilecekler. Bu kurumlar ile bunların helal uygunluk belgesi verdiği firma, ürün gruplarına ilişkin bilgiler gümrük idareleriyle paylaşılacak.

Yapılacak kontrollerde, iç veya dış ambalajında helal işareti, markası, damgası dahil olmak üzere herhangi bir helal ibaresi tespit edilen ürünlere ilişkin uygunluk iddiasına yönelik şüphe duyulması halinde durum Helal Akreditasyon Kurumu’na bildirilecek.

Helal Akreditasyon Kurumu veya yetkilendirdiği kuruluşlar tarafından yapılacak kontrollerde gümrük bölgesine girişi uygun görülmeyen ürünler mahrecine iade edilebileceği gibi, transit veya ihraç kaydıyla satış ya da masrafları sahibince karşılanmak koşuluyla imha edilebilecek.³²

İhtiyaç sahibi hanelere kömür yardımı

İhtiyaç sahibi hanelere ısınma amaçlı kömür yardımı yapılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı Resmi Gazete’de yayımlandı.

Resmi Gazete’de yer alan Cumhurbaşkanlığı Kararına göre, her bir il ve ilçede dağıtılacak toplam kömür miktarı il/ilçe bazında tespit edilen yardımdan faydalanan ihtiyaç sahibi sayısına göre bölgenin iklim koşulları, geçmiş yıllara ait dağıtım miktarları gibi koşullar göz önünde bulundurularak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca belirlenecek.

Yardımdan faydalanan olan haneler il ve ilçelerde bulunan vakıflarca kanunda yer alana muhtaçlık kriterine göre tespit edilerek Bakanlıkça değerlendirilip kesinleştirilecek. Teslimatı yapılan kömür, ilgili hanenin ısınma ihtiyacının karşılanması haricinde bir tasarrufa konu edilemeyecek.

Bu karar kapsamında vakıflara ve vakıflarca belirlenen hanelere yapılacak olan kömür sevkiyatı, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) ve Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) genel müdürlüklerinin görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenecek olan kriterlere göre düzenlenen sevkiyat programı dahilinde yapılacak.

TKİ ve TTK üzerinden temin edilecek kömürün taşınması ve bu konuda öncelik tanınması hususunda Bakanlık veya TKİ ve TTK ile TCDD Taşımacılık A.Ş. arasında protokol yapılabilecek.³³

Ozon tabakasını incelten ürünlerin ihracatına düzenleme

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin ve Florlu Sera Gazlarının İhracına İlişkin Tebliğ" Resmi Gazete’de yayımlandı.

³² Helal Akreditasyon Kurumundan: Helal Uygunluk Belgeli Ürünlerin İthalatına İlişkin Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32174. 28 Nisan 2023.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230428-3.htm>

³³ İhtiyaç Sahibi Hanelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7183). Resmi Gazete, Sayı: 32175. (29 Nisan 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230429-1.pdf>

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin ve Florlu Sera Gazlarının İhracına İlişkin Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlandı. Tebliğ ile bazı anlaşma, protokol ve değişiklikler kapsamında belirlenen eşyaların ihracına ilişkin usul ve esaslar belirlendi.

Düzenlemeyle uluslararası mevzuata uyum kapsamında ihracatçıların ilgili uluslararası anlaşma ve değişikliklere taraf ülkelere yönelik ve ilgili ürünlere ilişkin ihracat işlemlerinde karşılaşılabilecekleri mevzuat değişikliğinden kaynaklanabilecek engellerin önüne geçilerek, ihracatın devamlılığının sağlanması amaçlandı.

Buna göre, Montreal Protokolü'nün Pekin değişiklikleri kapsamında, bu değişikliklere taraf olmayan ülkelere, aralarında bromometan (metil bromür) florbrom metan, klorodiflorometan, diklorotrifloroetanlar ve aralarında florbrom propan'ın (tüm izomerleri) da olduğu malların ihracatı yapılamayacak.

Hidroflorokarbonlar ve hidroflorokarbon içeren karışımli kimyasalların ihracatı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının iznine tabi olacak. Söz konusu kimyasalların 10 Mayıs 2023'ten itibaren dökme olarak saf halde, kullanılmış, geri dönüştürülmüş veya ıslah edilmiş hidroflorokarbon olarak ihracında, her bir sevkiyat için hidroflorokarbon kontrol belgesi aranacak.

Bu kimyasalları dökme halde kap içinde ihraç etmek isteyen gerçek veya tüzel kişilerin kontrol belgesi almak için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının Florlu Sera Gazlarına Yönelik Faaliyet Raporları Veri Tabanı (FARAVET) programına kayıtları zorunlu olacak. Söz konusu kimyasalların ihracatında düzenlenen hidroflorokarbon kontrol belgesi birden fazla gümrük beyannamesi için kullanılamayacak. Birden fazla kimyasal aynı hidroflorokarbon kontrol belgesiyle ihraç edilebilecek.

Bazı mallara ihracat kısıtlaması

Diklorofloroetanlar, klorodifloroetanlar, diklorodiflorometan ve kloropentafloroetan gibi mallar ihraç edilemeyecek. Bromoklorodiflorometan ve bromotriflorometan maddeleri içeren yangın söndürme cihazlarının (doldurulmuş olsun olmasın) ihracatı ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının iznine tabi olacak.³⁴

Hal Kayıt Sistemi'nden fire beyan edilebilecek

Organik ve iyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalı ürünler de dahil ticarete konu sebze ve meyvelerin tasnifleme, ambalajlama, depolama ve nakliye aşamalarında oluşan miktar kayıpları için Hal Kayıt Sistemi üzerinden fire beyanı yapılabilecek.

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan "Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmelik uyarınca malların, tasnifleme, ambalajlama, ayıklama, depolama ve nakliye aşamalarında meydana gelen miktar kayıpları için, belirtilen oranları aşmayacak şekilde, Bakanlık bünyesinde elektronik ortamda kurulan ve internet tabanlı çalışan merkezi Hal Kayıt Sistemi üzerinden fire beyan edilebilecek.

Aynı mala ilişkin fire beyanı bir bildirimci tarafından yalnızca bir defa yapılabilecek.

Mevzuat yükümlülükleri geçerliliğini koruyacak

Fire beyanı, hal rüsumu başta olmak üzere, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler ile sözleşmeden doğan yükümlülükleri ortadan kaldırmayacak.

Bildirim tarihinden itibaren 1 yıl içinde malın tüketime sunulduğu yerin belli olmaması veya diğer nedenlerle dağıtılamayan hal rüsumları, malın sisteme son olarak bildirilen yerdeki toptancı halinin bağlı olduğu belediye veya işletmecisi tarafından bildirilen banka hesabına, bu yerde toptancı hali bulunmaması durumunda il belediyesince bildirilen banka hesabına, izleyen takvim yılının ilk ayı içerisinde, ilgili banka tarafından aktarılacak.

³⁴ Ticaret Bakanlığından: Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin ve Florlu Sera Gazlarının İhracına İlişkin Tebliğ (İhracat: 2023/4). Resmi Gazete, Sayı: 32174. (28 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230428-5.htm>

Toptancı hallerindeki tahsisli iş yerlerinden 1 Ocak 2012'den önce kurulmuş olanların, mevcut tahsis sahiplerine, Kanun'un yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2012'den itibaren hiçbir işleme gerek kalmaksızın kiralama süresi 12 yıldan 18 yıla çıkarılmış sayılacak. Bu tarihten önce yapılan bildirimler, yeni yapılacak bildirimlerde referans olarak kullanılamayacak. ³⁵

Ücretsiz doğalgaz uygulaması başladı

Konutlarda, ibadethanelerde ve cemevlerinde 24 Nisan-31 Mayıs arasındaki doğalgaz tüketimi için tahakkuk edecek ilk faturadan doğalgaz bedeli alınmayacak.

Konut, ibadethane ve cemevi abonelerinin tükettiği doğalgazın bir kısmının veya tamamının ücretsiz olarak temin edilmesiyle ilgili BOTAŞ'ın görevlendirilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de ücretsiz kullanıma ilişkin bedelin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinden karşılanmasının koşulları düzenlendi. ³⁶

TCMB, seçim öncesi son toplantıda faizi değiştirmede

Faiz kararını açıklayan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), politika faizini yüzde 8,50'de tuttu. Karar metninde para politikası duruşunun yeterli olduğunu belirten ifade korunarak uygun finansal koşulların oluşmasının önceliklendirileceği ifade edildi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası piyasa beklentileri doğrultusunda seçimden önceki son toplantısında politika faizini yüzde 8,50 seviyesinde tuttu.

Merkez Bankası tarafından yapılan açıklamada "Kurul, para politikası duruşunun fiyat istikrarı ve finansal istikrarı koruyarak deprem sonrası gerekli toparlanmayı desteklemek için yeterli olduğu görüşündedir. Öncü göstergeler deprem bölgesinde ekonomik faaliyetin beklenenden hızlı toparlandığını göstermektedir" denilen açıklamada, yurtdışındaki gelişmelere ilişkin olarak "Birbirini takip eden banka iflaslarının tetiklediği finansal istikrarı tehdit eden koşulların oluştuğu gözlenmektedir" ifadeleri yer aldı. ³⁷

Samsun'da Orta Karadeniz Serbest Bölgesi kurulacak

Samsun ili sınırları içinde toplam yaklaşık 645.000 metrekare alanı kapsayan Orta Karadeniz Serbest Bölgesi'nin kurulmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı yayımlandı.

Resmi Gazete'nin 1 Mayıs tarihli sayısında yer alan Cumhurbaşkanlığı kararı uyarınca, Orta Karadeniz Serbest Bölgesi OSBAŞ Orta Karadeniz Serbest Bölgesi Kurucusu ve İşleticisi AŞ tarafından kurulacak. Şirket bölgenin 30 yıl süreyle işletilmesi için yetkili kılındı. ³⁸

TCMB'den ödeme ve elektronik para kuruluşları yönetmeliğinde değişiklik

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ödeme hizmetleri ve elektronik para ihracı ile ödeme hizmeti sağlayıcıları hakkında yönetmelik ve ilgili tebliğde değişikliğe gitti.

Resmi Gazete'de yayımlanan Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe göre, 1 Aralık 2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesinin birinci, beşinci, dokuzuncu, on birinci, on yedinci ve on sekizinci fıkralarında yer alan "30 Nisan 2023 tarihine kadar" ibareleri "30 Haziran 2023 tarihine kadar" şeklinde değiştirildi.

³⁵ Ticaret Bakanlığından: Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32175. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230429-3.htm>

³⁶ Konut, ibadethane ve Cemevi Abonelerinin Tüketeceği Doğal Gazın Bir Kısımının veya Tamamının Ücretsiz Olarak Temin Edilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7184). Resmi Gazete, Sayı: 32177. (1 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230501-2.pdf>
Doğal Gaz Tüketimine İlişkin Sistem Kullanım Bedelleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 144). Resmi Gazete, Sayı: 32177. (1 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230501-1.pdf>

³⁷ TCMB, Faiz Oranlarına İlişkin Basın Duyurusu, Sayı: 2023-17. (27 Nisan 2023). <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/tr/tcmb+tr/main/menu/duyurular/basin/2023/duy2023-17>

³⁸ Orta Karadeniz Serbest Bölgesinin Kurulmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7201). Resmi Gazete, Sayı: 32177. (1 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230501-19.pdf>

Değişiklik tebliğine göre de 1 Aralık 2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğin geçici 1. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "30 Nisan 2023 tarihine kadar" ibareleri "30 Haziran 2023 tarihine kadar" olarak değiştirildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik yönetmeliği ve tebliği, yürürlüğe girdi. ³⁹

Çekte ibraz süresine 1 ay uzatma

OHAL Yargı Kararnamesi'nde yapılan değişiklik ile çeklerin ibraz süresi 6 Haziran'a uzatılırken icra takibini 6 Mayıs'a kadar durduran hükümlerde değişiklik yapılmadı.

Deprem sonrası OHAL ilan edilen illerde yargı alanında alınan tedbirlere ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde, depremde çek keşideleri için yeni bir değişiklik yapıldı.

Çeklerin ibraz süresi 6 Haziran'a uzatılırken icra takibini 6 Mayıs'a kadar durduran hükümlerde değişiklik yapılmadı. Önümüzdeki 2 gün içinde yeni bir düzenleme yapılmazsa dava açma, icra takibi dahil deprem bölgesinde durdurulan süreler 6 Mayıs'tan itibaren yeniden başlayacak.

Buna göre deprem felaketinden etkilenen yerlerdeki gerçek ve tüzel kişilerin keşidecisi olduğu çeklerin ibraz süreleri 9 Haziran 2023'e kadar uzatıldı.

11 Şubat'ta ilk çıkan kararnamede deprem sebebiyle OHAL ilan edilen illerdeki icra takipleri, 6 Şubat ile 6 Nisan tarihleri arasında durdurulmuş, bu kararnamede değişiklik yapan 5 Nisan tarihli yeni bir kararnama ile icra takiplerinin durdurulacağı illerin kapsamı daraltılmıştı. Ayrıca takiplerin durdurulmasına ilişkin süre 1 ay uzatılarak 6 Mayıs'a çekilmişti.

Yeni yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de deprem bölgesindeki çeklerin ibrazına ilişkin süre 6 Haziran'a kadar uzatıldı. Diğer kısıtlamaların süresi ise 6 Mayıs'ta dolacak.

Kararnama kapsamında icra takibi yanı sıra, dava açma, başvuru, şikayet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zaman aşımı süreleri, hak düşürücü süreler ve zorunlu idari başvuru süreleri de dahil olmak üzere bir hakkın doğumu, kullanımı ve sona ermesine ilişkin tüm süreler durdurulmuştu.

İcra takiplerinin durdurulması dahil yargı alanında alınan bazı önlemlerin kapsamına dahil olan il ve ilçeler şöyle...

Adıyaman ili merkezi ile Çelikhan ve Samsat ilçeleri, Gaziantep Nurdağı ilçesi, Hatay il merkezi ile Antakya, Defne, İskenderun, Arsuz, Belen, Samandağ ve Yayladağı ilçeleri, Kahramanmaraş il merkezi ile Dulkadiroğlu, Onikişubat, Afşin, Elbistan, Ekinözü, Nurhak, Göksun, Pazarcık ve Çağlayancerit ilçeleri, Malatya il merkezi ile Battalgazi, Yeşilyurt, Arguvan, Kale, Yazihan, Akçadağ ile Doğanşehir ilçeleri. ⁴⁰

Mısır'ı ziyaret edecek Türk vatandaşları için kapıdan vize alma uygulaması başladı

Mısır'a seyahatlerde sınır kapılarından vize alma uygulamasının başladığı bildirildi.

Dışişleri Bakanlığının sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, "Mısır'a seyahat edecek vatandaşlarımız bundan böyle Mısır sınır kapılarından vizelerini alabilecektir." denildi. ⁴¹

³⁹ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ. Resmi Gazete, Sayı: 32175. (29 Nisan 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230429-8.htm>

⁴⁰ Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararnama Numarası: 145). Resmi Gazete, Sayı: 32179. (3 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230503-1.pdf>

⁴¹ T.C. Dışişleri Bakanlığı Resmi Twitter Hesabı. (2 Mayıs 2023). https://twitter.com/TC_Disisleri/status/1653301035773968384

2023 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre; ihracat %17,2 oranında azalışla 19 milyar 315 milyon dolar, ithalat %4,5 oranında azalışla 28 milyar 162 milyon dolar oldu. 2023 yılı Ocak-Nisan döneminde ise, ihracat %3,0 oranında azalışla 80 milyar 874 milyon dolar, ithalat %7,2 oranında artışla 124 milyar 412 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Tablo: Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

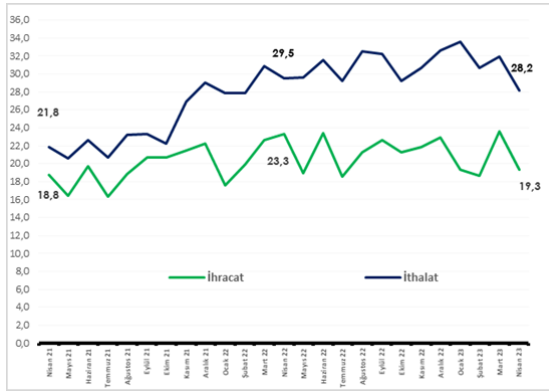
Dış Ticaret		İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi	İhr./ İth. Oran (%)
Nisan	2022	23.331	29.479	52.810	-6.147	79,2
	2023	19.315	28.162	47.477	-8.846	68,6
	Değişim %	-17,2	-4,5	-10,1	43,9	.
Ocak-Nisan	2022	83.399	116.083	199.483	-32.684	71,8
	2023	80.874	124.412	205.285	-43.538	65,0
	Değişim %	-3,0	7,2	2,9	33,2	.

2023 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre;

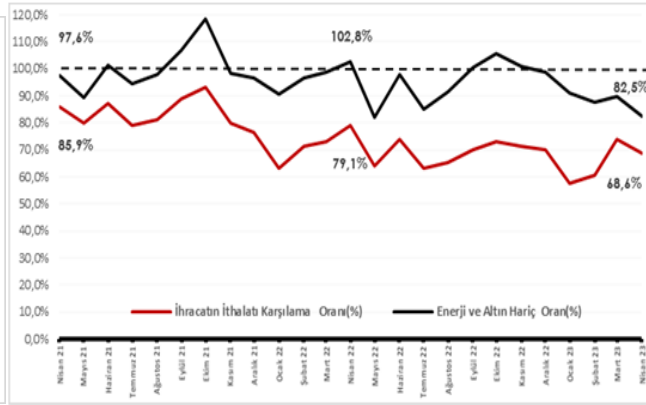
- ✓ İhracat, %17,2 oranında azalarak 19 milyar 315 milyon dolar,
- ✓ İthalat, %4,5 oranında azalarak 28 milyar 162 milyon dolar,
- ✓ Dış ticaret hacmi, %10,1 oranında azalarak 47 milyar 477 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2023 yılı Ocak-Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre;

- ✓ İhracat, %3,0 oranında azalarak 80 milyar 874 milyon dolar,
- ✓ İthalat, %7,2 oranında artarak 124 milyar 412 milyon dolar,
- ✓ Dış ticaret hacmi, %2,9 oranında artarak 205 milyar 285 milyon dolar olarak gerçekleşti.

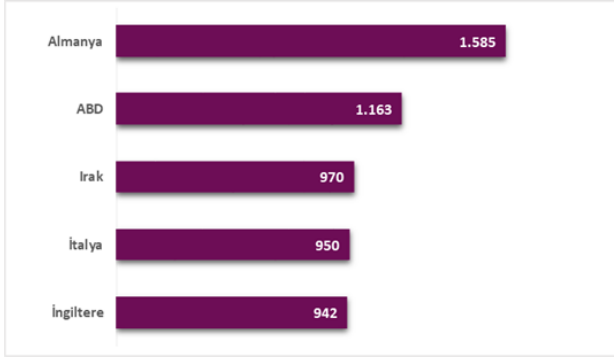
Grafik: Aylara Göre Dış Ticaret (Milyar Dolar)

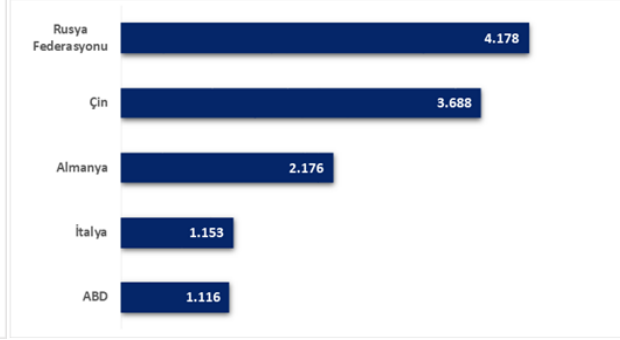
Grafik: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

2023 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- ✓ İhracatın ithalatı karşılama oranı 10,6 puan azalarak %68,6 olarak gerçekleşti.
- ✓ Enerji verileri hariç tutulduğunda, ihracatın ithalatı karşılama oranı 22,2 puan azalarak %78,6 olarak gerçekleşti.
- ✓ Enerji ve altın verileri hariç tutulduğunda ise, ihracatın ithalatı karşılama oranı 20,2 puan azalarak %82,5 olarak gerçekleşti.

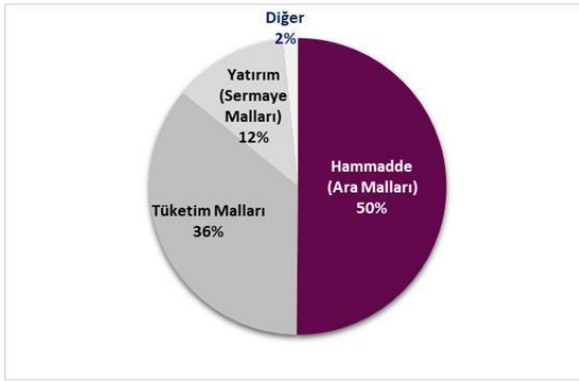

Grafik: İhracat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Nisan 2023)

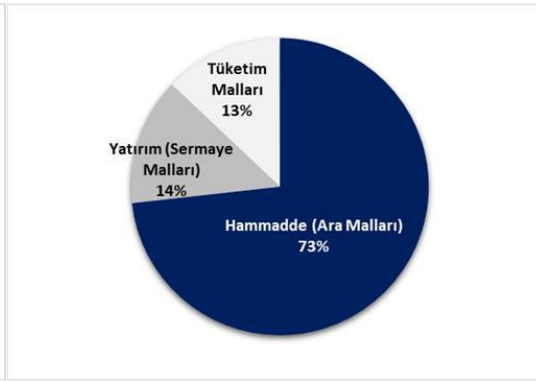

Grafik: İthalat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Nisan 2023)

- ✓ Nisan ayında en fazla **ihracat** yaptığımız ülkeler sırasıyla; **Almanya** (1 milyar 585 milyon dolar), **ABD** (1 milyar 163 milyon dolar) ve **Irak** (970 milyon dolar) oldu.
- ✓ İhracatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ihracat içerisindeki payı %47,5 oldu.
- ✓ Nisan ayında en fazla **ithalat** yaptığımız ülkeler sırasıyla; **Rusya Federasyonu** (4 milyar 178 milyon dolar), **Çin** (3 milyar 688 milyon dolar) ve **Almanya** (2 milyar 176 milyon dolar) oldu.
- ✓ İthalatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalat içerisindeki payı %58,4 oldu.
- ✓ Nisan ayında en fazla **ihracat** yaptığımız ülke grupları sırasıyla; **Avrupa Birliği (AB-27)** (8 milyar 131 milyon dolar), **Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri** (3 milyar 207 milyon dolar) ve **Diğer Avrupa Ülkeleri** (3 milyar 135 milyon dolar) oldu.
- ✓ Nisan ayında en fazla **ithalat** yaptığımız ülke grupları sırasıyla; **Avrupa Birliği (AB-27)** (8 milyar 388 milyon dolar), **Asya Ülkeleri** (7 milyar 437 milyon dolar) ve **Diğer Avrupa Ülkeleri** (5 milyar 624 milyon dolar) oldu.

Grafik: BEC Sınıflamasına Göre İhracatın Dağılımı (% Nisan 2023)

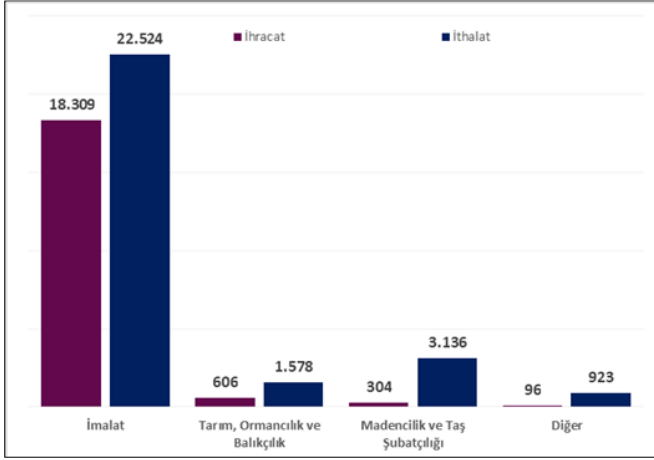

Grafik: BEC Sınıflamasına Göre İthalatın Dağılımı (% Nisan 2023)

- ✓ Nisan ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ihracat 9 milyar 685 milyon dolarla (%21,9 azalış) **"Hammadde (Ara malları)"** grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 6 milyar 896 milyon dolarla (%13,7 azalış) **"Tüketim Malları"** ve 2 milyar 417 milyon dolarla (%8,5 azalış) **"Yatırım (Sermaye Malları)"** grupları takip etti.
- ✓ Nisan ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ithalat 20 milyar 622 milyon dolarla (%14,3 azalış) **"Hammadde (Ara malları)"** grubunda yapılırken, bu

grubu sırasıyla 3 milyar 894 milyon dolarla (%21,8 artış) “Yatırım (Sermaye) Malları” ve 3 milyar 624 milyon dolarla (%67,1 artış) “Tüketim Malları” grupları takip etti.

Grafik: Sektörlere Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar, Nisan 2023)

- ✓ Nisan ayında sektörlere göre ihracatın payı sırasıyla; **İmalat Sanayi** %94,8 (18 milyar 309 milyon dolar), **Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık** sektörü %3,1 (606 milyon dolar), **Madencilik ve Taş Ocakçılığı** sektörü %1,6 (304 milyon dolar) oldu.
- ✓ Nisan ayında sektörlere göre ithalatın payı sırasıyla; **İmalat Sanayi** %80,0 (22 milyar 524 milyon dolar), **Madencilik ve Taş Ocakçılığı** sektörü %11,1 (3 milyar 136 milyon dolar), **Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık** sektörü %5,6 (1 milyar 578 milyon dolar) oldu.

2023'ün ilk 4 ayında kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %2,4 arttı.

- 2023'ün ilk 4 ayında, 2022'in ilk 4 ayına göre kurulan şirket sayısı %2,4, kurulan kooperatif sayısı %53,1 artmış olup, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %7,2 azalmıştır.
- 2023'ün ilk 4 ayında, 2022'in ilk 4 ayına göre kapanan şirket sayısı %5,6 oranında artmış olup, kapanan kooperatif sayısı %2,3, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %4,1 azalış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %14,7 azalış oldu.

- Nisan 2023'te, Nisan 2022'ye göre kurulan şirket sayısı %14,7, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %18,9 oranında azalmış olup kurulan kooperatif sayısı %38,7 artmıştır.
- Nisan 2023'te, kapanan şirket sayısı 2022 yılının aynı ayına göre %34,2, kapanan kooperatif sayısı %44,4 azalmış olup, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %16,8 artış olmuştur.

Nisan 2023'te kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %13,7 azalış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %19, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %28,4, kurulan kooperatif sayısı %13,7 azalmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısı %1,9, kapanan kooperatif sayısı %36,4 azalmış olup kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %13,3 artış gerçekleşmiştir.

2023 Nisan Ayı Genel Görünümü

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	NİSAN 2023	MART 2023	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	NİSAN 2022	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- NİSAN (4 Aylık)		
							2022	2023	Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	9.174	11.319	-19,0	10.751	-14,7	43.187	44.206	2,4
	Kooperatif	226	262	-13,7	163	38,7	601	920	53,1
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.582	2.209	-28,4	1.950	-18,9	8.622	8.003	-7,2
Tasfiye	Şirket	1.571	1.761	-10,8	1.594	-1,4	7.280	7.625	4,7
	Kooperatif	39	57	-31,6	60	-35,0	290	191	-34,1
Kapanan	Şirket	1.423	1.451	-1,9	2.162	-34,2	5.321	5.618	5,6
	Kooperatif	35	55	-36,4	63	-44,4	222	217	-2,3
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.861	1.642	13,3	1.593	16,8	8.271	7.933	-4,1

* Kurulan gerçek kişi ticari işletmesi sayısı adi ortaklıkları da içermektedir.

* Kapanan gerçek kişi ticari işletmesi sayısı, yapılan tebligatlarla ticari faaliyeti bulunmadığı tespit edilen gerçek kişi ticari işletmesinin kayıtlarının ilgili Ticaret Sicil Müdürlükleri tarafından Ticaret Sicil Yönetmeliğinin 51. maddesine istinaden re'sen silinen işletmelerini kapsamamaktadır. Nisan 2023'de 757 gerçek kişi ticari işletmesi re'sen kapatılmıştır. Ocak-Nisan döneminde 3.612 gerçek kişi ticari işletmesi re'sen kapatılmıştır.

Nisan 2023'te Tunceli ve Bayburt'ta şirket kuruluşu gerçekleşmemiştir.

- Nisan 2023'te kurulan toplam 9.400 şirket ve kooperatifin %86'sı limited şirket, %11,6'sı anonim şirket, %2,4'ü ise kooperatiftir. Şirket ve kooperatiflerin %37,9'u İstanbul, %10,1'i Ankara, %6,1'i İzmir'de kurulmuştur.
- Bu ay Tunceli ve Bayburt'ta şirket kuruluşu gerçekleşmemiştir.

Nisan 2023'te kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, bir önceki aya göre %10,3 oranında azaldı.

- 2023 yılında toplam 45.126 şirket ve kooperatif kurulmuştur. Bu dönemde kurulan toplam 38.831 limited şirket, toplam sermayenin %73,3'ünü, 5.369 anonim şirket ise %26,7'sini oluşturmaktadır. Nisan ayında kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, Mart ayına göre %10,3 oranında azalmıştır.

2023 Nisan Ayı Şirket Türlerine Göre Şirket Kuruluşları

		Şirket Türleri					Genel Toplam
		Anonim	Kollektif	Komandit	Limited	Kooperatif	
ŞUBAT 2023	Sayı	1.197			8.276	210	9.683
	Sermaye (TL)	2.961.382.486			8.810.124.000		11.771.506.486
MART 2023	Sayı	1.402			9.917	262	11.581
	Sermaye (TL)	4.110.119.954			11.209.007.675		15.319.127.629
NİSAN 2023	Sayı	1.086	2		8.086	226	9.400
	Sermaye (TL)	4.816.590.878	1.300.000		8.923.016.350		13.740.907.228
2023 TOPLAM	Sayı	5.369	6		38.831	920	45.126
	Sermaye (TL)	15.501.748.150	2.090.000		42.637.548.825		58.141.386.975

Nisan 2023'te şirket ve kooperatiflerin 3.099'u ticaret, 1.395'i inşaat ve 1.268'i imalat sektöründe kurulmuştur. 531 gerçek kişi ticari işletmesi ise ticaret sektöründe kuruldu.

- Nisan 2023'te şirket ve kooperatiflerin 3.099'u ticaret, 1.395'i inşaat ve 1.268'i imalat sektöründe kurulmuştur. Nisan 2023'te kurulan gerçek kişi ticari işletmelerinin; 531'i toptan ve perakende ticaret motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 518'i inşaat, 149'u imalat sektöründedir.
- Bu ay kapanan şirket ve kooperatiflerin; 502'si toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 187'si inşaat, 183'ü imalat sektöründedir.
- Bu ay kapanan gerçek kişi ticari işletmelerinin 830'u toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 296'sı inşaat, 186'si imalat sektöründedir.

Nisan 2023'te kurulan 226 Kooperatifin 148'i Konut Yapı Kooperatifidir.

- Nisan 2023'te kurulan 226 Kooperatifin 148'i Konut Yapı Kooperatifi 41'i İşletme Kooperatifi, 14'ü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olarak kurulmuştur.

Nisan 2023'te 888 adet yabancı ortak sermayeli şirket kuruldu.

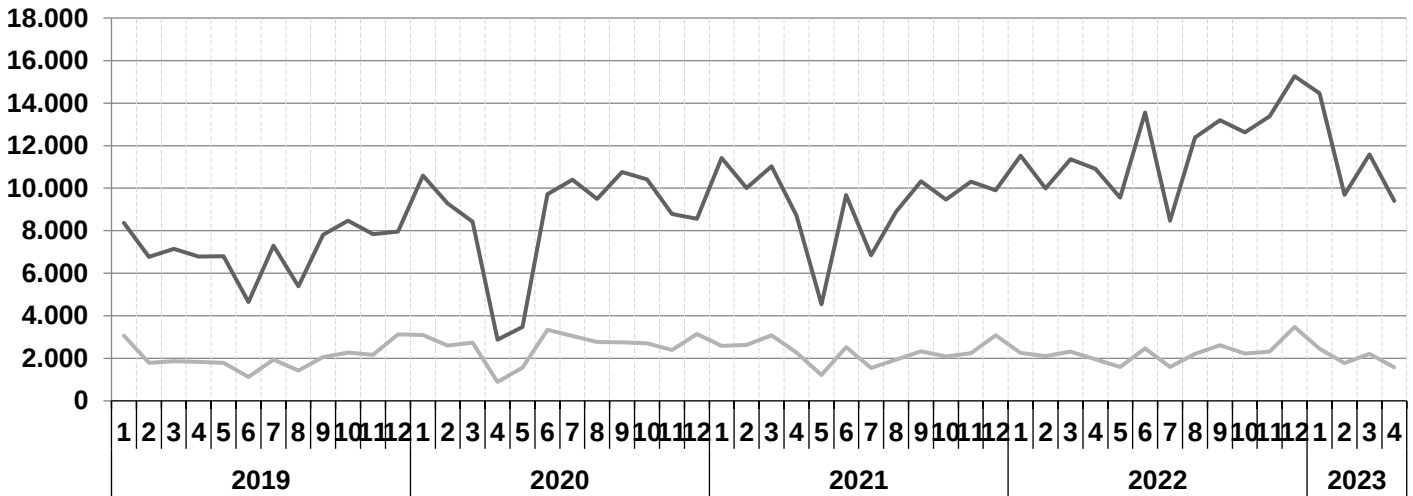
- Nisan 2023'te kurulan 888 yabancı ortak sermayeli şirketin 497'si Türkiye, 85'i Rusya Federasyonu, 51'i İran ortaklı olarak kurulmuştur.
- Kurulan 888 yabancı ortak sermayeli şirketin 102'si anonim, 786'sı limited şirkettir. 2023 yılında kurulan şirketlerin 643'ü Belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalardaki toptan ticaret, 224'ü Gayrimenkul acenteleri ve 220'si İkamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı faaliyetleri sektöründe kurulmuştur.
- Kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin toplam sermayelerinin % 79,4'ünü yabancı sermayeli ortak payını oluşturmaktadır.

		Anonim	Limited	Genel Toplam
ŞUBAT 2023	Sayı	128	1.072	1.200
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	186.740.624	883.739.000	1.070.479.624
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	144.231.875	637.842.775	782.074.650
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	77,2	72,2	73,1
MART 2023	Sayı	139	1.115	1.254
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	129.581.344	837.638.000	967.219.344
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	79.821.425	675.120.075	754.941.500
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	61,6	80,6	78,1
NİSAN 2023	Sayı	102	786	888
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	288.186.770	584.362.175	872.548.945
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	257.187.979	444.624.100	701.812.079
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	89,2	76,1	80,4
TOPLAM	Sayı	491	4.271	4.762
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	764.915.748	3.714.126.075	4.479.041.823
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	615.916.229	2.939.816.500	3.555.732.729
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	80,5	79,1	79,4

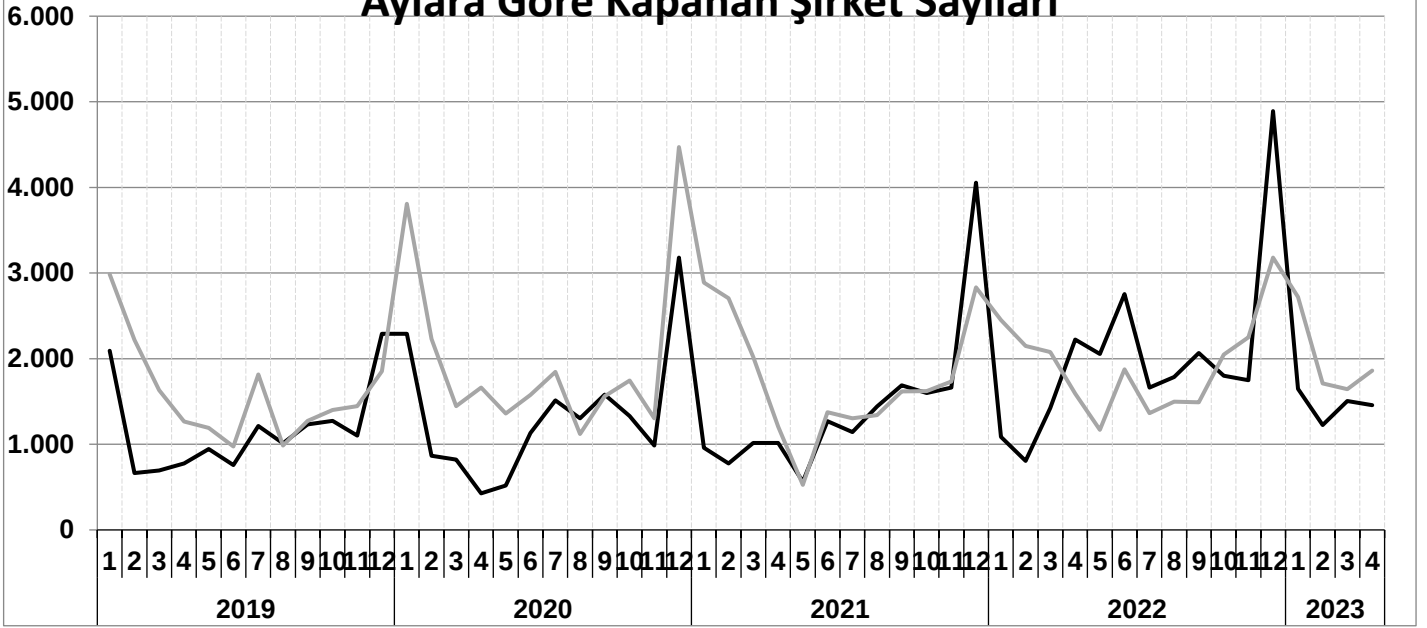
Not: Yıllık olarak kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin, sermaye uyruklarının illere ve faaliyet alanlarına göre dağılımlarının görüleceği tablolar hazırlanmıştır. İlgili tablolara <http://www.tobb.org.tr/resmi-istatistik> bağlantısından ulaşabilirsiniz.

Aylara Göre Kurulan Şirket Sayıları

Aylara Göre Kapanan Şirket Sayıları

— Anonim, Limited, Kooperatif, Komandit, Kollektif Şirket toplamaları
— Gerçek Kişi Ticari İşletmesi

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Nisan 2023

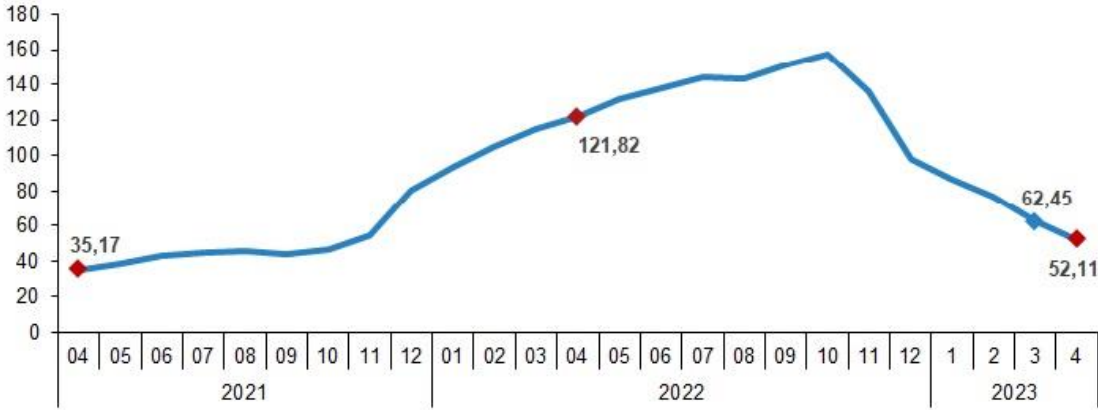
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %52,11, aylık %0,81 arttı

Yİ-ÜFE (2003=100) 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %0,81, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,11, bir önceki yılın aynı ayına göre %52,11 ve on iki aylık ortalamalara göre %105,50 artış gösterdi.

Yİ-ÜFE değişim oranları (%), Nisan 2023

	Nisan 2023	Nisan 2022	Nisan 2021
Bir önceki aya göre değişim oranı	0,81	7,67	4,34
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	7,11	39,23	12,91
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	52,11	121,82	35,17
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	105,50	72,03	19,44

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranı (%), Nisan 2023

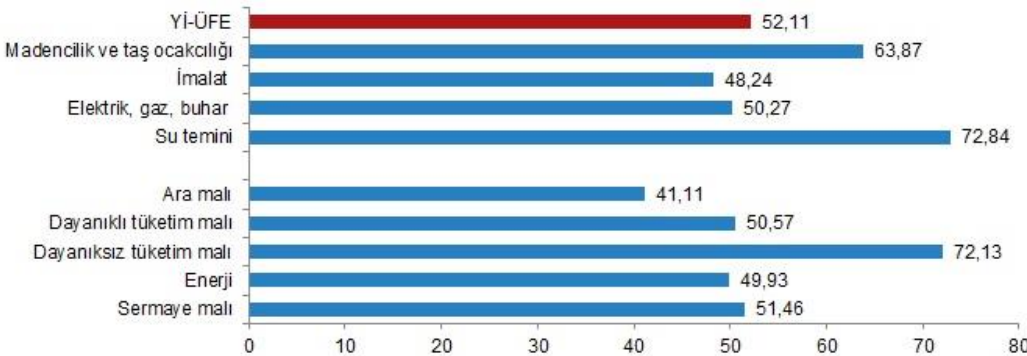

Sanayinin dört ana sektöründen imalat endeksi yıllık %48,24 arttı

Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %63,87, imalatla %48,24, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %50,27 ve su temininde %72,84 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %41,11, dayanıklı tüketim malında %50,57, dayanıksız tüketim malında %72,13, enerjide %49,93 ve sermaye malında %51,46 artış olarak gerçekleşti.

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Nisan 2023

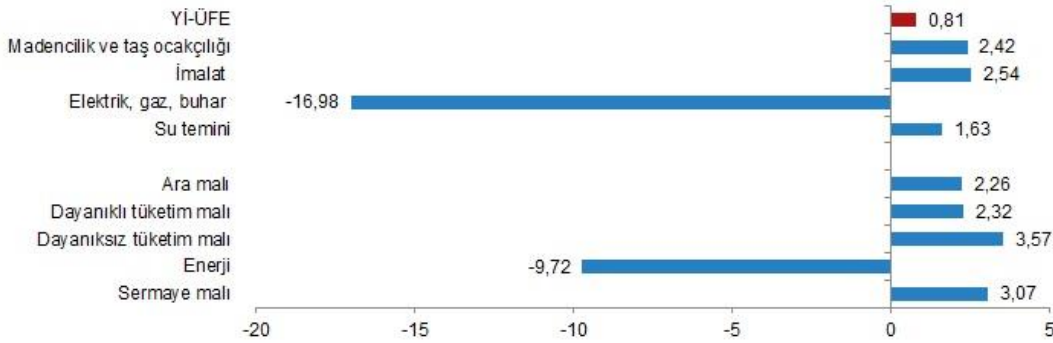
Sanayinin dört ana sektöründen imalat endeksi aylık %2,54 arttı

Sanayinin dört sektörünün aylık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %2,42 artış, imalatla %2,54 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %16,98 azalış ve su temininde %1,63 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının aylık değişimleri; ara malında %2,26 artış, dayanıklı tüketim malında %2,32 artış, dayanıksız tüketim malında %3,57 artış, enerjide %9,72 azalış ve sermaye malında %3,07 artış olarak gerçekleşti.

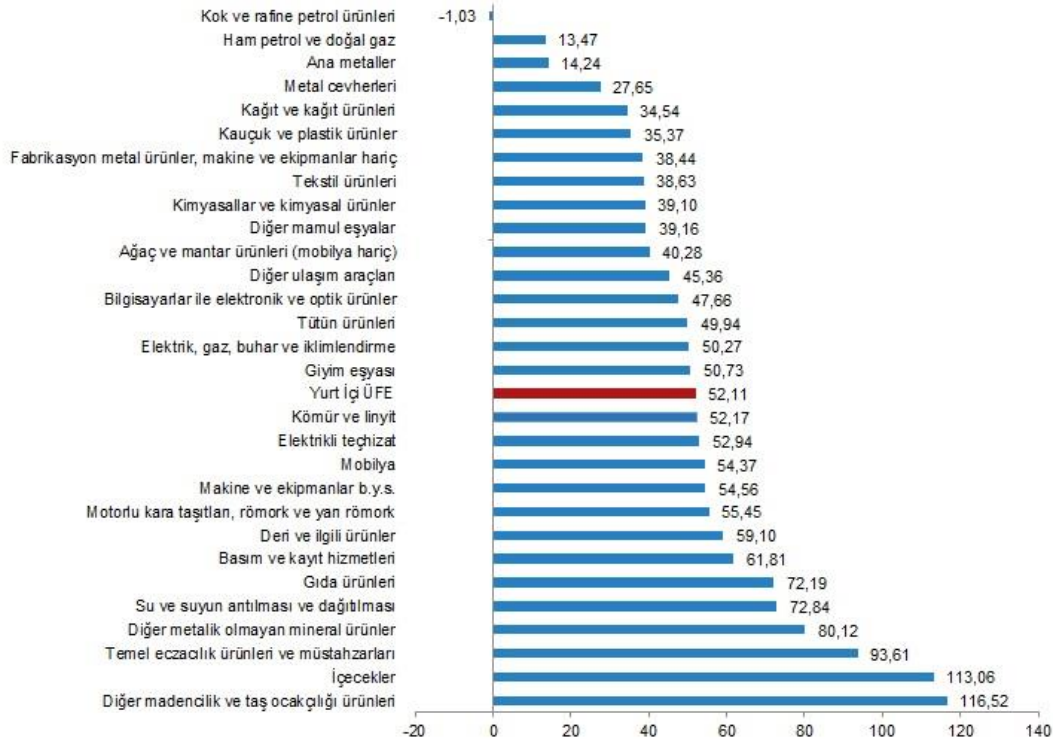
Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Nisan 2023

Yıllık Yİ-ÜFE'ye göre 16 alt sektör daha düşük, 13 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

Yıllık azalış gösteren tek alt sektör %1,03 ile kok ve rafine petrol ürünleri oldu. Buna karşılık diğer madencilik ve taş ocaklığı ürünleri %116,52, içecekler %113,06, temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları %93,61 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Sektörlere göre Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Nisan 2023

Aylık Yİ-ÜFE'ye göre 7 alt sektör daha düşük, 22 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

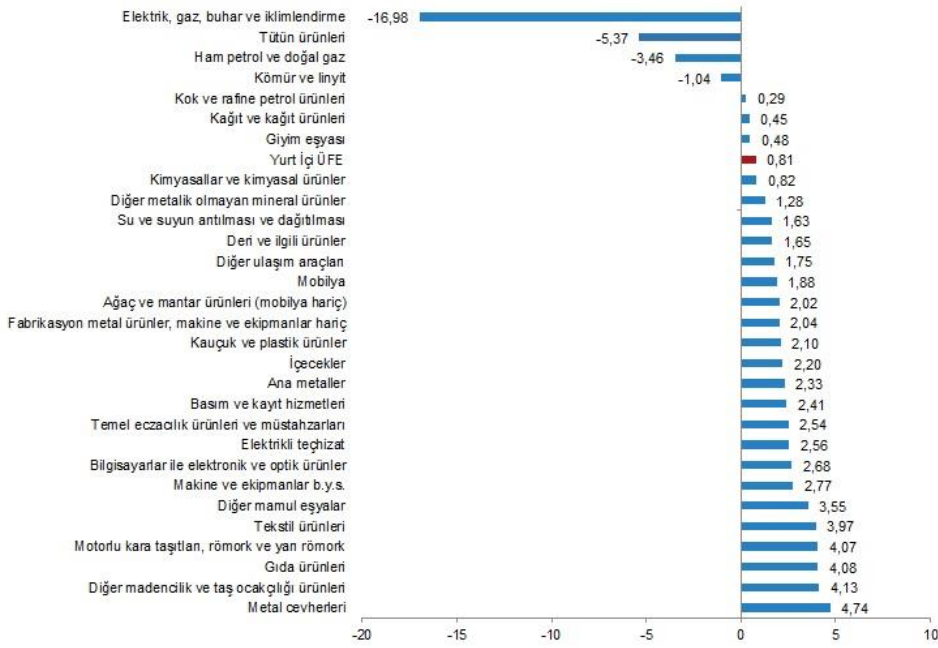
Aylık en yüksek azalış; %16,98 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme, %5,37 ile tütün ürünleri, %3,46 ile ham petrol ve doğal gaz alt sektörlerinde gerçekleşti. Buna karşılık metal cevherleri %4,74, diğer madencilik ve taş ocaklığı ürünleri %4,13, gıda ürünleri %4,08 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Sektörlere göre Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Nisan 2023

MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Tüketici Güven Endeksi, Nisan 2023

Depremden etkilenen bölgeler dahil 81 ilde Nisan ayı için Tüketici Eğilim Anketi uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Tüketici güven endeksi 87,5 oldu

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Nisan ayında bir önceki aya göre %9,2 oranında arttı. Mart ayında 80,1 olan endeks, Nisan ayında 87,5 oldu.

Tüketici güven endeksi, Nisan 2023

Tüketici güven endeksi, alt endeksleri ve değişim oranları, Nisan 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Mart	Nisan	Mart	Nisan
Tüketici güven endeksi	80,1	87,5	-2,9	9,2
Mevcut dönemde hanenin maddi durumu	66,0	69,1	0,8	4,6
Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi	79,6	89,8	-5,5	12,8
Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	83,0	95,2	-3,3	14,7
Gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi	92,0	96,1	-2,7	4,5

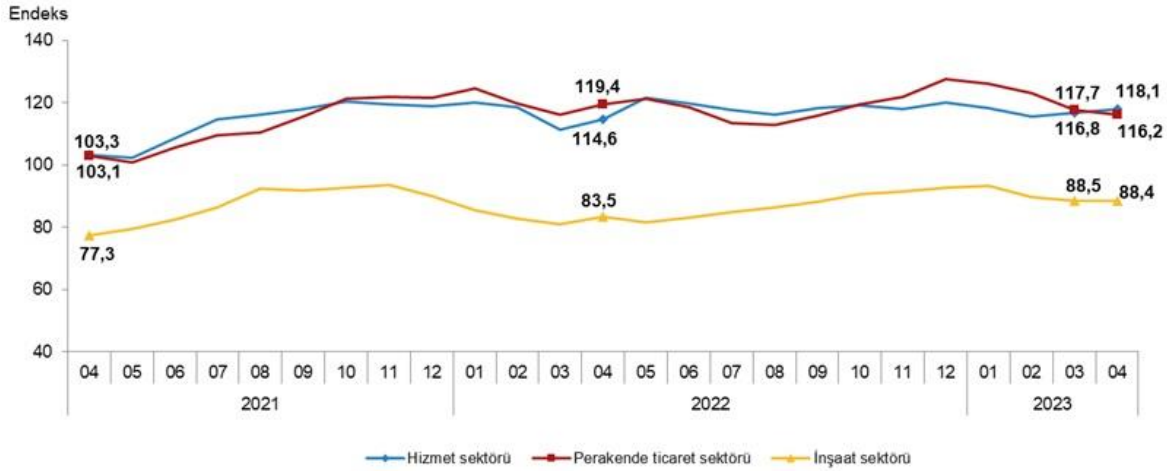

Hizmet, Perakende Ticaret ve İnşaat Güven Endeksleri, Nisan 2023

Güven endeksi hizmet sektöründe yükselirken perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde düştü

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksi Nisan ayında bir önceki aya göre; hizmet sektöründe %1,1 artarken perakende ticaret sektöründe %1,3 ve inşaat sektöründe %0,1 azaldı.

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksleri, Nisan 2023

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksleri ve değişim oranları, Nisan 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Mart	Nisan	Mart	Nisan
Hizmet sektörü güven endeksi	116,8	118,1	1,1	1,1
Son 3 aylık dönemde iş durumu	115,0	114,9	-1,4	-0,1
Son 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep	114,8	116,9	-2,1	1,9
Gelecek 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi	120,6	122,4	7,0	1,5
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	117,7	116,2	-4,4	-1,3
Son 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar	132,5	127,6	-8,0	-3,7
Mevcut mal stok seviyesi ⁽¹⁾	102,9	99,3	-0,5	-3,5
Gelecek 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar beklentisi	117,8	121,6	-3,3	3,2
İnşaat sektörü güven endeksi	88,5	88,4	-1,5	-0,1
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	85,0	84,8	0,6	-0,2
Gelecek 3 aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisi	92,0	92,0	-3,3	-0,1

(1) Mevcut mal stok seviyesi endeksinin artışı stok azalışını, azalışı ise stok artışını göstermektedir.

Ekonomik Güven Endeksi, Nisan 2023

Ekonomik güven endeksi 102,2 oldu

Ekonomik güven endeksi Mart ayında 98,8 iken, Nisan ayında %3,5 oranında artarak 102,2 değerini aldı.

Bir önceki aya göre Nisan ayında tüketici güven endeksi %9,2 oranında artarak 87,5 değerini, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi %1,0 oranında artarak 105,1 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %1,1 oranında artarak 118,1 değerini aldı. Perakende ticaret sektörü güven endeksi %1,3 oranında azalarak 116,2 değerini, inşaat sektörü güven endeksi %0,1 oranında azalarak 88,4 değerini aldı.

Ekonomik güven endeksi, Nisan 2023

Ekonomik güven endeksi, güven endeksleri ve değişim oranları, Nisan 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Mart	Nisan	Mart	Nisan
Ekonomik güven endeksi	98,8	102,2	-0,2	3,5
Tüketici güven endeksi	80,1	87,5	-2,9	9,2
Reel kesim güven endeksi	104,1	105,1	1,7	1,0
Hizmet sektörü güven endeksi	116,8	118,1	1,1	1,1
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	117,7	116,2	-4,4	-1,3
İnşaat sektörü güven endeksi	88,5	88,4	-1,5	-0,1

Endeks değerleri mevsim etkilerinden arındırılmış değerlerdir. Tüketici güven endeksinde mevsim etkisi bulunmamaktadır.

Kaynakça

BDDK

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Hazine ve Maliye Bakanlığı

TEPAV

Ticaret Bakanlığı

TOBB

TÜİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Türkiye İhracatçılar Meclisi